NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile a fost elaborat de către Ministerul Mediului cu suportul Centrului de instruire și consultanță E-Circular în cadrul Programului regional RECONOMY implementat de HELVETAS Swiss Intercooperation, cu sprijinul Agenției Suedeze pentru Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (Sida), care promovează dezvoltarea economică verde și incluzivă în țările Parteneriatului Estic și din Balcanii de Vest.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile este elaborat în temeiul art. 6, 9, 11, 13 și 15 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, care stabilesc principiile generale privind gestionarea deșeurilor, ierarhia deșeurilor, protecția sănătății populației și a mediului, responsabilitățile aferente gestionării deșeurilor și obligațiile generale ale deținătorilor de deșeuri.

Necesitatea elaborării proiectului rezultă din existența unei lacune normative în reglementarea produselor textile și a deșeurilor textile, în condițiile în care cadrul normativ național actual conține prevederi generale privind gestionarea deșeurilor, însă nu instituie un mecanism sectorial dedicat pentru prevenirea generării deșeurilor textile, colectarea separată, reutilizarea, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea, trasabilitatea și raportarea fluxurilor de produse textile și deșeuri textile.

Sursa principală a proiectului o constituie Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 312 din 22 noiembrie 2008 (CELEX 32008L0098), așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva 2025/1892/UE a Parlamentului European a Consiliului din 10 septembrie 2025 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) seria L. 1892 din data de 26 septembrie 2025 (CELEX 32025L1892), în partea ce vizează instituirea cerințelor sectoriale privind gestionarea produselor textile, a produselor conexe textilelor și a încălțămintei, inclusiv prin aplicarea responsabilității extinse a producătorului.

Proiectul are legătură și cu Regulamentul (UE) 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE (CELEX 32024R1781R), în special în partea ce vizează prevenirea distrugerii produselor de consum nevândute prevăzute în anexa VII.

Elaborarea proiectului este prevăzută în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Clusterul 4 „Agenda verde și conectivitatea sustenabilă”, Capitolul 27, subcapitolul 27.2 „Managementul deșeurilor”, nr. d/o 34. De asemenea, dezvoltarea cadrului normativ privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile este prevăzută la poziția 341 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

Totodată, proiectul este corelat cu Planul național de dezvoltare pentru anii 2026–2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 238/2025, în special cu Obiectivul general 10 „Asigurarea unui mediu sănătos și sigur” și cu acțiunile Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2023–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului

nr. 972/2023, care include măsuri orientate spre promovarea și susținerea activităților economice aferente reparării, recondiționării și refolosirii bunurilor folosite. Proiectul este corelat și cu Programul Național de Dezvoltare Industrială pentru anii 2024–2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 280/2024, în partea ce vizează stimularea productivității și tranziția la economia verde, inclusiv în industria produselor textile și a articolelor de îmbrăcăminte.

Aprobarea Regulamentului este justificată și prin prisma Strategiei de dezvoltare economică a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024, care identifică textilele, încălțămintea și obiectele de decor cu brand propriu, precum și managementul deșeurilor, drept sectoare cu potențial ridicat de creștere accelerată, incluzivă și durabilă.

Prin urmare, proiectul urmărește completarea cadrului normativ național cu norme secundare speciale privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile, în vederea asigurării aplicării efective a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și a armonizării cadrului normativ național cu cerințele acquis-ului Uniunii Europene.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sectorul analizat reprezintă a 3-a cea mai mare sursă de poluare cu emisii de gaze cu efect de seră, 87% dintre materialele utilizate pentru fabricarea hainelor ajung la gropile de gunoi și doar 1% dintre haine sunt reciclate în noi articole de îmbrăcăminte. Producția globală de textile și îmbrăcăminte s-a dublat în ultimii 20 de ani, atingând un nivel record de 116 milioane tone în 2022 (de la 8,3 kg/persoană în 1975 până la 19 kg/persoană în 2022 la nivel UE conform datelor publicate de Agenția Europeană de Mediu). Producția de îmbrăcăminte generează risipă semnificativă, aproximativ 15% din material fiind irosit în procesul de fabricație. La nivelul consumului, o piesă de îmbrăcăminte este purtată în medie de doar 10 ori, iar doar 8% dintre hainele vechi sunt reutilizate. În final, la sfârșitul ciclului de viață, peste 100 de milioane de tone de deșeuri textile ajung anual la gropile de gunoi, în timp ce doar 1% sunt reciclate în produse textile noi.

La nivel național impactul de mediu al acestui sector practic nu a fost analizat până la moment, respectiv nu există prevederi legislative care să facă responsabili producătorii de gestionarea deșeurilor textile rezultate din produsele plasate pe piață. Impactul de mediu al acestui sector în continuare va fi analizat prin rolul său în dezvoltarea economiei naționale.

Datele comparative privind producerea globală, consumul de textile la nivelul Uniunii Europene și experiența altor state sunt prezentate în prezenta Notă de fundamentare cu titlu de repere de context și nu substituie datele statistice naționale. La etapa actuală, Republica Moldova nu dispune de un sistem complet de evidență statistică pe segmentul produselor textile și al deșeurilor textile, care să permită determinarea exactă a cantităților de produse textile plasate pe piață, a cantităților devenite deșeuri, a fluxurilor post-consum, a gradului de reutilizare, reciclare, valorificare sau eliminare.

Această lipsă de date reprezintă una dintre problemele principale care justifică intervenția normativă. În lipsa unui cadru de înregistrare a producătorilor, de raportare anuală, de evidență a cantităților plasate pe piață și de trasabilitate a deșeurilor textile colectate, autoritățile nu pot evalua complet dimensiunea impactului asupra mediului, nu pot stabili cu exactitate responsabilitățile actorilor implicați și nu pot monitoriza eficient respectarea ierarhiei deșeurilor.

Din acest motiv, informațiile comparative privind Uniunea Europeană și alte regiuni sunt utilizate doar pentru a descrie tendințele generale ale sectorului, riscurile asociate consumului și gestionării necorespunzătoare a textilelor, precum și raționamentul de politici publice care stă la baza aplicării responsabilității extinse a producătorului pentru acest flux de produse. Relevanța acestor informații este determinată și de faptul că proiectul Regulamentului transpune prevederi ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2025/1892, iar Republica Moldova se află în proces de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene.

Totodată, argumentarea principală a intervenției normative se întemeiază pe datele disponibile pentru Republica Moldova, inclusiv datele privind activitatea sectorului textilelor și îmbrăcămintei, fluxurile de import-export, importul de produse textile purtate/uzate, raportările Agenției de Mediu privind cantitățile limitate de textile colectate separat, precum și estimările realizate în baza structurii deșeurilor municipale. Aceste date indică existența unei discrepanțe semnificative între cantitățile de produse textile introduse pe piață și capacitatea actuală de colectare separată, reutilizare, reciclare și valorificare.

Prin urmare, proiectul Regulamentului are inclusiv scopul de a crea baza instituțională și informațională necesară pentru generarea datelor statistice naționale în domeniul produselor textile și al deșeurilor textile, prin instituirea obligațiilor de înregistrare, evidență, raportare, trasabilitate și monitorizare. Astfel, utilizarea datelor comparative nu este un substitut al analizei naționale, ci o măsură metodologică justificată în condițiile lipsei unor date statistice complete, urmând ca implementarea Regulamentului să permită colectarea și raportarea sistematică a datelor naționale relevante.

În perioada 2016-2022, sectorul era în constantă dezvoltare, conform datelor din figura nr.1, de la 343 întreprinderi în 2016 la 506 întreprinderi în 2022. În anul 2023 se atestă o ușoară diminuare la 482 companii. Această descreștere este argumentată și prin diminuarea cererii pentru produsele industriei textile naționale, care s-a redus în subramura de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte cu (-16%) și a produselor textile (-9%) conform datelor Biroului Național de Statistică publicate în Programul Național de Dezvoltare Industrială pentru anii 2024-2028.

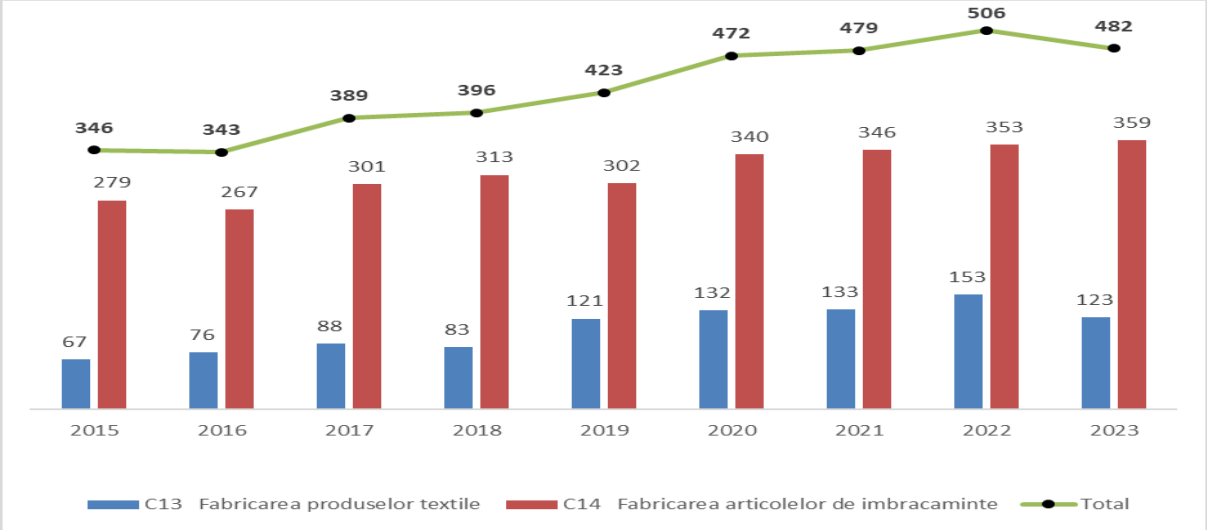

Figura 1. Numărul de companii 2015-2023

Sursa: Biroul Național de Statistică al RM

Pe de altă parte, conform datelor oferite de BNS se atestă o creștere a numărului deținătorilor de patente de întreprinzator de la 502 în 2020 la 572 în 2024 pentru activitatea cusutul, tricotarea şi reparaţia îmbrăcămintei şi acoperămintelor pentru cap şi comercializarea. Respectiv în contextul incertitudinii economice, tot mai mulți cetățeni aleg să-și valorifice competențele prin activități antreprenoriale simple, reglementate prin patentă. Activitatea oferă un venit imediat și o flexibilitate mai mare comparativ cu alte forme de organizare economică. Totodată ponderea acestui sector reglementat prin patenta nu poate fi neglijat în contribuția avută atât prin deșeurile generate din procese de producție cât și serviciile oferite sau cele noi care pot fi dezvoltate pentru a prelungi durata de viața a produselor textile prin reparație, recondiționare, etc.

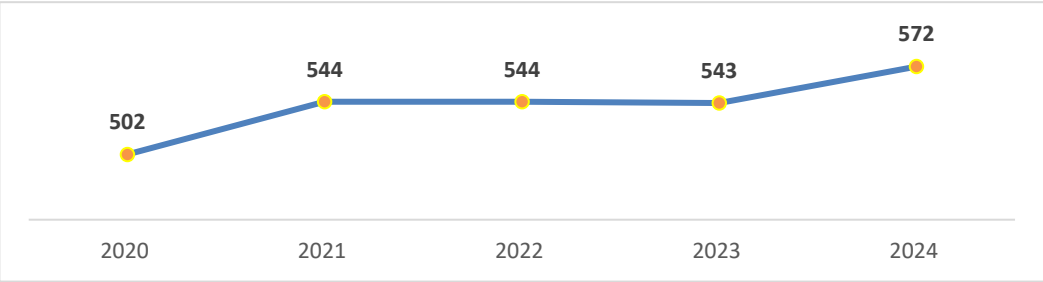

Figura 2. Deținători patente întreprinzători pentru activitatea cusutul, tricotarea şi reparaţia îmbrăcămintei şi acoperămintelor pentru cap şi comercializarea, 2020-2024

Sursa: Serviciul Fiscal de Stat

Analiza comparativă din figura nr. 3 a companiilor din sector după mărimea întreprinderi demonstrează că 89% din totalul companiilor din sector sunt întreprinderi micro și 16 % mici.

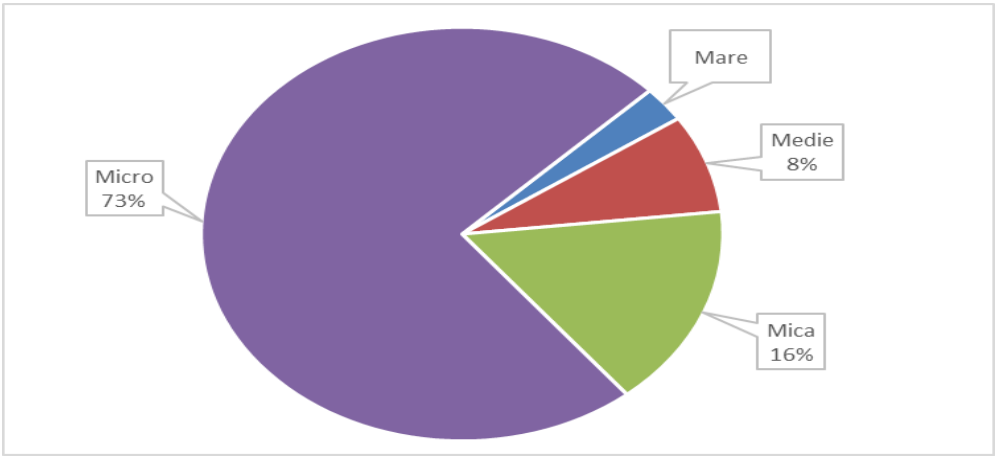

Figura 3. **Tipul companiei (2023)**

Sursa: Biroul Național de Statistică

Este important de remarcat, cifra de afaceri a sectorului textile și îmbrăcăminte este de 6,6 miliarde lei în 2023, cu 65% în creștere comparativ cu anul 2014.

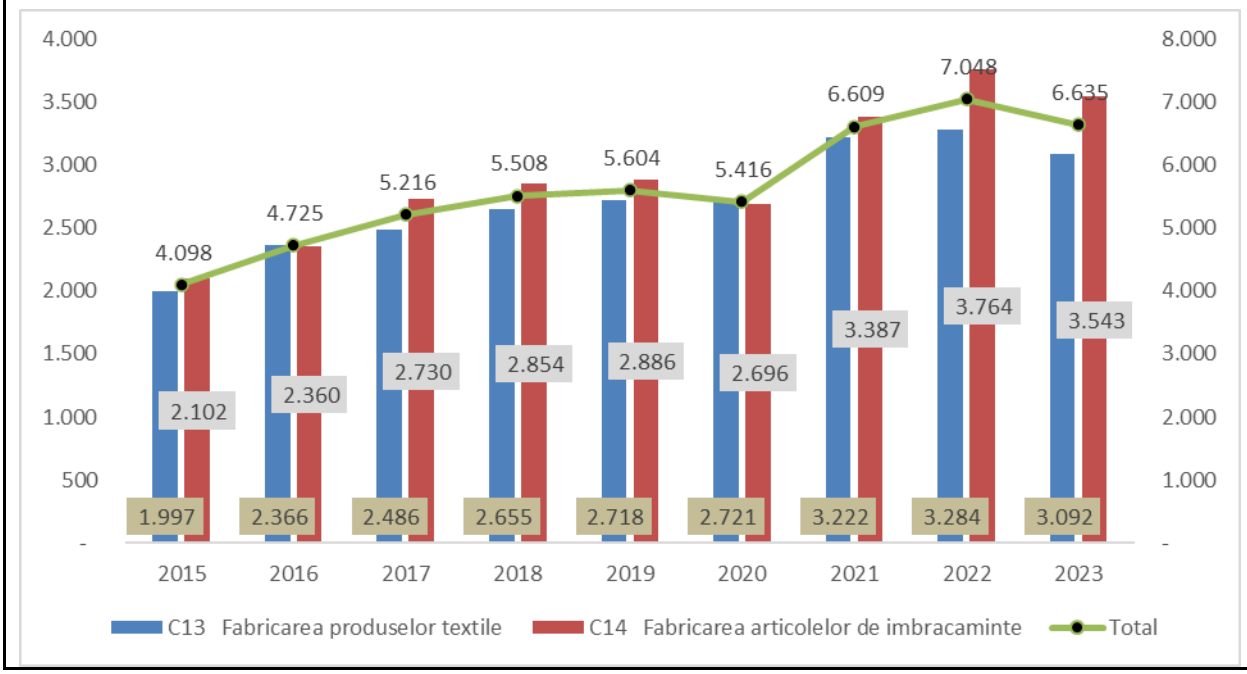

Figura 4. **Cifra de afaceri (mil.lei)**

Source: *National Bureau of Statistics of RM*

În sector conform datelor din figura nr.5 au activat în anul 2023, 18982 angajați din care 13259 antrenați în fabricarea articolelor de îmbrăcăminte și 5723 în fabricarea produselor textile.

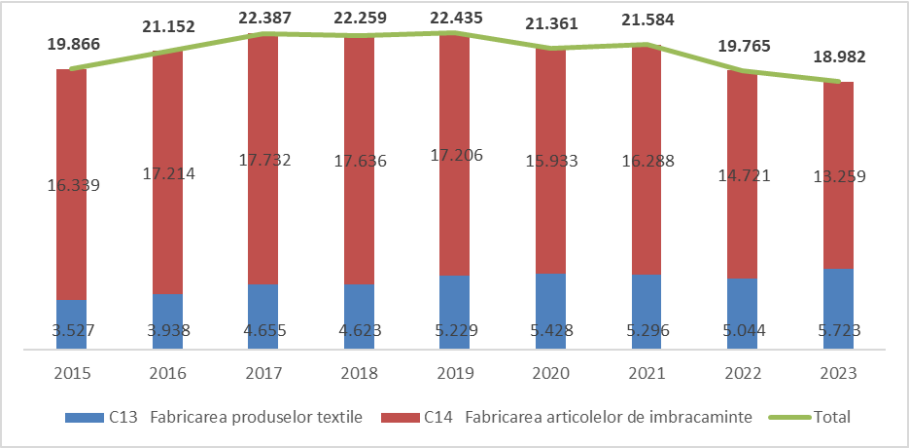
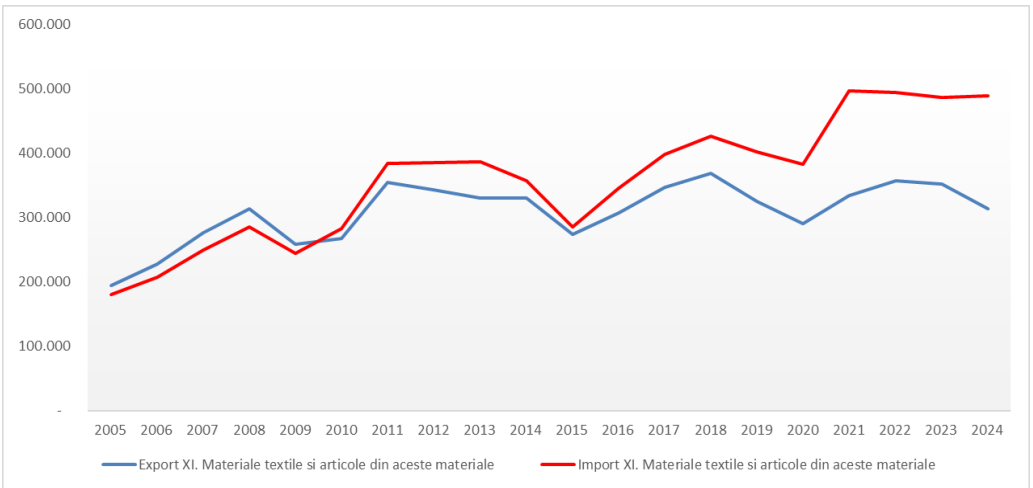

Figura 5. **Numar angajați**

Sursa: Biroul Național de Statistică

Un aspect important în analiza impactului de mediu a sectorului, nemijlocit principalele surse de deșeuri textile generate ține de evaluarea situației curente, inclusiv sub aspect comparativ a pieței de import-export. În anul 2009-2010, se constată faptul că importurile au depășit exporturile, iar în anul 2024, importurile sunt cu 56% mai mari decît exporturile (489 mil.UDS Import în comparație cu 313 mil.UDS export), conform datelor din figura nr.6.

Tip	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export	193.925	227.869	276.211	313.915	257.790	267.693	354.670	343.447	330.499	330.135	273.714	307.255	346.693	368.754	325.363	289.786	333.966	357.222	352.444	313.157
Import	179.859	206.524	249.595	285.436	244.394	282.337	383.499	384.769	386.909	356.991	285.914	345.640	398.308	426.229	402.573	382.141	496.836	493.704	486.928	489.067

Figura 6. **Comerțul exterior-interior,Capitolul XI.(mii USD)**

Sursa: Serviciul Vamal

Conform datele oferite de Servicul Vamal, din total 54604 tone de textile importate în 2024 conform figurei nr.7, tendință care se menține anual în creștere, cea mai mare pondere a revenit următoarelor 20 poziții tarifare după cum se prezintă în tabelul nr.1

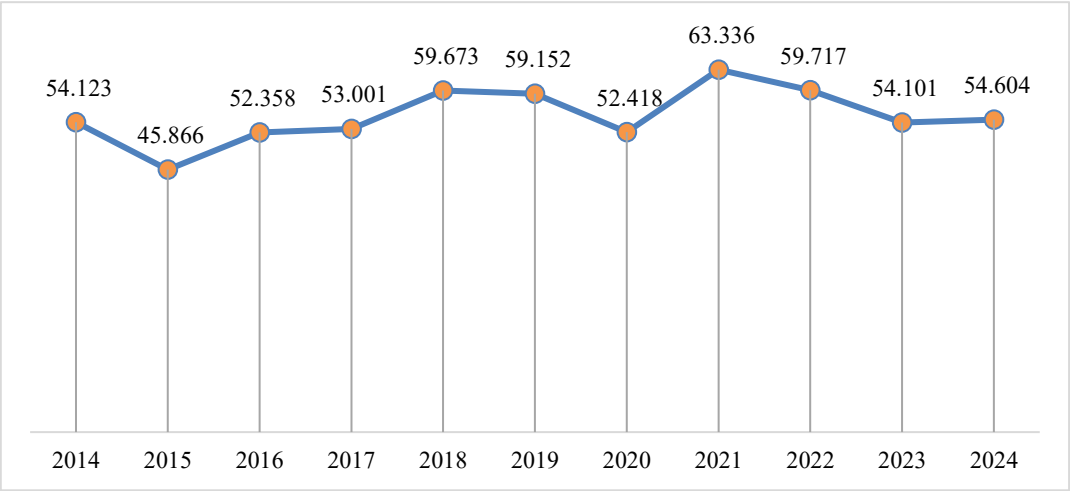

Figura 7. **Total IMPORT textile, conform Secțiunii XI – NCM (tone)**

Sursa: Serviciul Vamal

Tabel 1. **Top 20 importuri, per Poziție, (tone)**

Cod Marfa - 4 cifre	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
5201: Bumbac, necardat şi nepieptănat	14.695	7.677	10.117	8.833	6.654	6.560
5603: Articole neţesute, chiar impregnate, îmbrăcate, acoperite sau stratificate	3.635	4.709	4.516	4.163	4.993	3.814
6309:*Îmbrăcăminte purtată sau uzată şi alte articole purtate sau uzate*	4.003	4.129	4.432	4.192	3.126	3.440
5601: Vată din materiale textile şi articole din aceasta	919	1.839	2.033	1.327	1.653	2.573
6302: Lenjerie de pat, de masă, de toaletă sau de bucătărie	1.388	1.169	1.843	1.964	2.101	2.563
5407: Ţesături din fire de filamente sintetice	3.125	2.156	2.469	2.629	2.029	2.174
6117: Alte accesorii de îmbrăcăminte, confecţionate, tricotate sau croşetate...	1.901	2.035	2.976	2.660	1.890	1.870
5702: Covoare şi alte acoperitoare de podea din materiale textile, ţesute, fără smocuri sau şuviţe, chiar confecţionate...	1.556	1.564	2.026	1.610	1.789	1.805
6305: Saci şi săculeţe pentru ambalarea mărfurilor	1.311	1.429	1.577	1.617	1.561	1.792
6307: Alte articole confecţionate, inclusiv tipare de îmbrăcăminte	480	780	1.045	963	1.055	1.446
6001: Catifea, pluş, inclusiv materiale denumite „cu păr lung” şi materiale buclate, tricotate sau croşetate	975	1.054	1.439	1.242	1.343	1.419
6006: Alte materiale tricotate sau croşetate	2.250	2.588	3.145	2.045	2.012	1.408
5703: Covoare și alte acoperitoare de podea din materiale textile (inclusiv gazon), cu smocuri, chiar confecționate	835	570	1.173	769	763	1.403

5903: Ţesături impregnate, îmbrăcate sau acoperite cu material plastic ori stratificate cu material plastic	1.036	1.030	1.394	1.296	1.457	1.397
6310: *Zdrenţe, sfori, frânghii şi funii, din materiale textile, în formă de deşeuri sau de articole uzate*	1.660	945	1.111	928	1.056	1.210
6115: Ciorapi-chilot, dresuri, ciorapi, şosete şi alte articole similare, inclusiv ciorapii cu compresie progresivă..	1.040	1.056	1.336	1.647	1.444	1.045
6204: Costum taior, ansambluri, jachete, sacouri, rochii, fuste, fuste-pantalon, pantaloni, salopete cu bretele, pantaloni scurţi şi şorturi...	489	518	766	1.064	936	982
6110: Jerseuri, pulovere, cardigane şi articole similare, veste şi articole similare	494	620	799	973	946	823
5503: Fibre sintetice discontinue, necardate şi nepieptănate...	636	699	682	815	799	791
6109: Tricouri („T-shirts”), bluze şi maiouri de corp, tricotate sau croşetate..	568	495	668	730	655	788

Doar în perioada 2019-2024 au fost importate în total 23.322 tone de îmbrăcăminte purtată sau uzată şi alte articole purtate sau uzate (codul 6309). Dacă să estimăm că în mediu o unitate de marfă are 330g, putem afirma că aproximativ 70 milioane unități de îmbrăcăminte purtată au ajuns pe teritoriul național. Experiența țărilor care la fel importă haine purtate/uzate confirmă că deși sunt importate în scop de reutilizare o mare parte ajung la gropile de gunoi, deoarece nu au valoare comercială în țara care le importă, fie nu sunt potrivite (mărimi care nu se potrivesc standardelor sau climei locale), fie calitatea lor este foarte proastă, sunt rupte sau murdare. Cea mai mare cantitate de îmbrăcăminte purtată sau uzată este importată din Germania, Elveția, Belgia, astfel putem constanta că pentru anul 2024 circa 50% din marfă ajunge în Republica Moldova din Germania.

Tabel 2. **Top țări care exportă către Republica Moldova mărfuri la poziția 6309 (kg)**

TARA_EXPORT	2020	2021	2022	2023	2024
Germania	2.160.219	2.521.281	2.137.733	1.721.911	1.855.545
Elvetia	368.243	459.319	424.605	230.071	251.705
Belgia	383.329	221.766	164.252	439.129	362.306
S.U.A.,inclusiv Porto Rico	366.217	364.477	317.860	273.332	196.457
Olanda	235.600	195.954	272.776	141.529	298.589
Romania	99.812	173.621	225.670	25.235	51.819
Polonia	203.543	129.025	84.316	30.060	60.998
Danemarca	70.873	71.930	98.933	78.495	48.960
Regat Unit al MB si Irlandei Nord		36.356	166.819	53.183	44.560
Suedia	59.281	67.257	54.853	37.469	46.852
Cehia	49.427	18.389	32.057	54.311	83.443
Canada	48.965	62.800	26.250	13.551	54.369
Norvegia,Insulele Svalb/Mayen	21.621	40.074	23.449	11.688	28.031
Italia	11.675	11.897	65.084	950	10.559
Austria	7.180	16.112	27.618	981	17.314

Sursa: Serviciul Vamal

Datele privind importul produselor textile purtate/uzate indică un risc de transfer al presiunii de mediu asupra sistemului național de gestionare a deșeurilor, în special în cazul în care produsele introduse pe piață cu titlu de reutilizare nu sunt însoțite de cerințe clare privind sortarea, documentarea, starea produselor și trasabilitatea loturilor. În lipsa acestor cerințe, o parte din produsele textile purtate/uzate poate ajunge, într-un termen scurt, în fluxul de deșeuri municipale, fără ca producătorii/importatorii să suporte costurile aferente gestionării acestora.
Datele privind importul produselor textile purtate/uzate indică un risc de transfer al presiunii de mediu asupra sistemului național de gestionare a deșeurilor, în special în cazul în care produsele introduse pe piață cu titlu de reutilizare nu sunt însoțite de cerințe clare privind sortarea, documentarea, starea produselor și trasabilitatea loturilor. În lipsa acestor cerințe, o parte din produsele textile purtate/uzate poate ajunge, într-un termen scurt, în fluxul de deșeuri municipale, fără ca producătorii/importatorii să suporte costurile aferente gestionării acestora.

Importul de îmbrăcăminte purtata sau uzata si articole textile purtate (Cod marfă 6309) a fost legalizată în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 427/2001 privind importul și comercializarea unor mărfuri de uz personal folosite. Datorită acestor reglementări piața Republicii Moldova continuă a fi invadată de mărfuri de tip „second-hand" care reieșind din uzura acestora, în scurt timp devin deșeuri.

Informațiile Serviciului Vamal demonstrează că RM realizează și unele exporturi de articole textile uzate/ deșeuri textile (Cod marfă 6310 - cârpe, zdrențe, sfori, frânghii si funii), în cantitate de 5.249.746 kg, care sunt exportate în cca 23 de țări, dar acest fapt nu demonstrează că piața Republicii Moldova se eliberează de deșeurile textile sau asigură reciclarea și circularitatea acestora, deoarece preponderent se exportă deșeuri textile (stabilite la Codul 6310) care nu cuprind îmbrăcămintea purtată sau uzată, alte tipuri de textile uzate (Cod marfă 6309). Conform datelor oferite de Agenția de Mediu, prin notificări de export sunt exportate doar deșeuri din bumbac preponderent în Turcia.

Tot în contextul analizei prognozei de creștere a deșeurilor textile la nivel național este important de remarcat comerțul online. Atât în Uniunea Europeană cât și în Republica Moldova cele mai frecvente bunuri achiziționate online sunt hainele (inclusiv articolele sportive), încălțămintea și accesoriile.

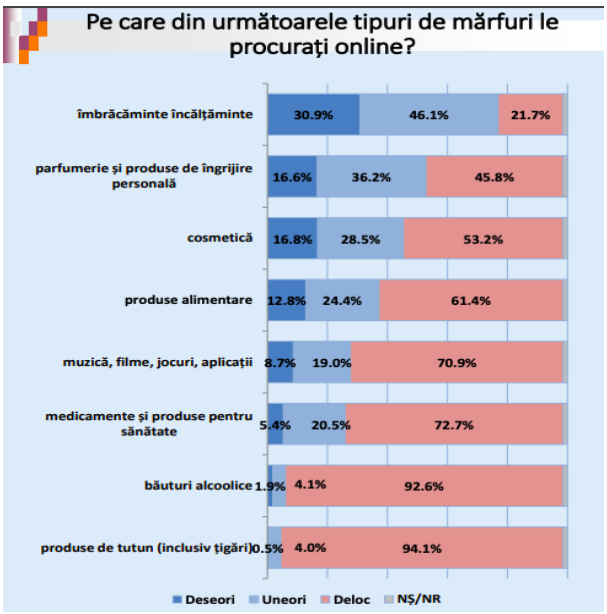

Figura 8. E-commerce in Moldova, 2022

Sursa: https://agora.md/stiri/102873/doar-20-dintre-moldoveni-fac-cumparaturi-online-care-bunuri-sunt-cele-mai-cautate-grafic-sondaj?fbclid=IwAR1gY2fDLJZYji7_DheaVhyBFnCio8oj27cE_VPrDzpkM3ht-U8VcFnkibg

În urma achiziției online rezultă foarte multe deșeuri textile necontorizate, pentru care nu avem o evidență, multe din care în foarte scurt timp se transformă în deșeuri. Adițional pe lângă îmbrăcăminte rezultă și cantități enorme de deșeuri de ambalaje care la nivel național sunt reglementate la fel prin mecanismul REP, mai puțin cele rezultate din vânzările online.

Problema principală abordată prin prezentul proiect de Regulament care impune și intervenții constă în lipsa reglementării responsabilităților ce revin producătorilor de produse textile și de îmbrăcăminte, respectiv lipsa unui funcțional de gestionare a deșeurilor textile în corespundere cu ierarhia deșeurilor, inclusiv organizarea acțiunilor de colectare, sortare și valorificare a deșeurilor textile, ceea ce conduce la:

- Creșterea cantității de deșeuri textile generate la nivel național pe seama creșterii importului de produse textile, inclusiv purtate (second-hand), calitatea proastă a produselor textile, comerțul online cu accent sporit pe vânzare-cumpărare de îmbrăcăminte;

- Eliminarea deșeurilor textile în amestec cu deșeurile municipale din lipsa punctelor de colectare separată, generând astfel riscuri de poluare a solului, apei și aerului ținând cont de compoziția diversificată a textilelor (fibre sintetice ușor inflamabile, substanțe chimice, pigmenți, coloranți, adezivi, etc.);

- Capacitate redusă/practic zero de reciclare a deșeurilor textile. În primul rând nici nu sunt operatori antrenați în acest proces din lipsa sistemului de colectare separată, pe de altă parte cea mai mare parte din produse plasate pe piață au o compoziție textilă mixtă (preponderant poliester) fapt care tehnic face imposibilă și foarte costisitoare reciclarea;

- Pierderea oportunităților economice asociate reciclării și reutilizării, reparării textilelor, inclusiv crearea de locuri de muncă și dezvoltarea industriei de reciclare;

- Evidență datelor privind deșeurile textile pre și post consum colectate, generate și valorificate este una incompletă;

- Produsele textile din poliester reprezintă, în esență, o formă de plastic, iar eliminarea lor necorespunzătoare la gunoiști prezintă un risc sporit asupra mediului și sănătății umane. În plus, în timpul procesului de degradare, textilele din poliester pot emite gaze cu efect de seră, agravând astfel schimbările climatice și afectând negativ calitatea aerului. Aceste efecte combină riscuri ecologice semnificative cu potențiale pericole asupra sănătății comunităților din proximitatea gropilor de gunoi;

- Pierderea valorii economice a materialelor textile, deoarece resursele valoroase care ar putea fi reciclate sau reutilizate sunt irosite prin eliminarea lor în gropi de gunoi sau prin ardere;

- Creșterea costurilor pentru administrațiile locale, care sunt nevoite să gestioneze volume mari de deșeuri textile fără un sistem eficient de valorificare și fără posibilitatea de a conlucra cu producătorii din lipsa reglementării mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului;

- Reducerea competitivității sectorului textil, deoarece lipsa unui cadru reglementat și a unui sistem funcțional de gestionare a deșeurilor îngreunează adoptarea practicilor de economie circulară;

- Împiedicarea dezvoltării unor noi oportunități economice, precum inițiative de reciclare, recondiționare sau producție sustenabilă, care ar putea stimula economia locală;

- Deteriorarea imaginii sectorului textil național pe piețele internaționale, unde sustenabilitatea și gestionarea eficientă a resurselor devin criterii esențiale pentru colaborare și parteneriate comerciale.

Cu referire la accesul limitat la date privind deșeurile textile, mai exact statistica nerelevantă la acest capitol, de remarcat în corespundere cu Raportul privind deșeurile pentru 2023 prezentat de Agenția de Mediu, deșeurile textile pre-consum (cele rezultate din procesul de producere) sunt clasificate cu codul 04 - „Deșeuri provenite din industria pielăriei, a blănăriei și din industria

textilă" din cele 20 categorii de deșeuri specificate în Lista deșeurilor (Hotărârea Guvernului nr.99/2018). Pentru anul 2023 s-au raportat la acest cod 5 tipuri de deșeuri textile după cum se prezintă în tabelul nr. 3 cu o cantitate totală generată de 1378,59 tone, din care 1357,57 tone colectate și doar 237,90 tone valorificate. Datele sunt rapoarte în mare parte de 33 agenți economici din care doar 16 fac parte din sectorul textile și îmbrăcăminte. Raportat la numărul companiilor care activează în sector, prezentat anterior în figura nr.1, este evident că în cea mai mare parte companiile nu duc evidența și nu fac raportările către Agenția de Mediu așa cum prevede cadrul legal.

Tabel 3. **Cantitatea de deșeuri textile generate, colectate și valorificate, 2023, tone**

		generate	colectate	valorificate
Cod: 0401 Deșeuri provenite din industria pielăriei și a blănăriei				
040199	deșeuri nespecificate	10,30	10,30	-
Cod: 0402 Industria textilă				
040209	deșeuri de piele tăbăcită (știuturi, răzături, tăieturi, praf de lustruit) cu conținut de crom	21,00	21,00	-
040215	deșeuri de la finisare, altele decât cele specificate la 04 02 14	787,08	787,08	-
040221	deșeuri de fibre textile procesate	71,57	70,51	-
040222	deșeuri de fibre textile procesate	250,74	230,78	-
040299	deșeuri nespecificate	237,90	237,90	237,90
	TOTAL	**1378,59**	**1357,57**	**237,90**
Cod: 2001 Fracțiuni colectate separat				
200111	Materiale textile	78,20	98,69	-

Sursa: Raport Agenția de Mediu 2023

În cazul deșeurilor textile post-consum (rezultate la finele ciclului de viața a unui produs) datele statistice se reflectă la codul 200111 din Lista deșeurilor și după cum se poate observa în tabelul nr.3 avem total colectate separat 98,69 tone pentru anul 2023. Cantitatea deșeurilor textile colectate în amestec nu o putem deduce dar putem estima cantitatea deșeurilor textile post consum generate la nive național conform Studiului de caracterizare a deșeurilor și evaluare a perspectivelor de producere a energiei din deșeuri în Moldova. Respectiv, din total deșeuri generate în mediu 3,15 % revin deșeurilor textile. Raportat la numărul populației (2,4 milioane de locuitori) și cantitatea de deșeu generată pe cap de locuitor (în mediu 402 kg/an/pers), cantitatea totală de deșeuri textile post-consum generate anual la nivel național este 30 391,00 tone, cantitate care depășește considerabil statististica pusa la dispoziție și confirma cantitatea enormă de deșeuri textile negestionate, aruncate în amestec. Respectiv, din total deșeuri textile post-consum generate, doar 0,3 % sunt colectate separat.

Cadrul legislativ aplicabil:

- **Legea nr.209/2016 privind deșeurile,** care reglementează prin art.12, alin. (14), litera g) și art. 52^1, promovarea responsabilității extinse a producătorului pentru produse textile, responsabilitatea producătorilor de produse textile în vederea protejării sănătății populației și a mediului, precum și pentru prevenirea formării și eliminării necontrolate a deșeurilor textile. Totodată, conform art.14, alin. (2) din lege, pentru asigurarea unui grad înalt de valorificare, producătorii inițiali de deșeuri și deținătorii de deșeuri sunt obligați să colecteze separat cel puțin următoarele categorii de deșeuri: hârtie, materiale plastice, sticlă, metale, **textile** și deșeuri biologice.
- **Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor** Prevederile legii se aplică produselor care cad sub incidența reglementărilor tehnice ce transpun legislația Uniunii Europene, specificate în anexa nr. 1 (poziția 16. Denumire a

fibrelor textile și etichetare corespunzătoare și marcare a compoziției fibroase a produselor textile). Totodată legea reglementează că produsele oferite spre vânzare prin intermediul mijloacelor electronice sau prin alte mijloace de vânzare la distanță sunt considerate a fi puse la dispoziție pe piață în cazul în care oferta este destinată utilizatorilor finali din Republica Moldova.

- **Hotărârea Guvernului nr.495/2024 pentru aprobarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare,** care prevede conform planului de acțiuni elaborarea cerințelor și stabilirea țintelor minime pentru recuperarea și reciclarea anumitor produse cum ar fi cele textile, etc.; Elaborarea unor studii/analize cu privire la proiectarea ecologică a produselor, inclusiv a textilelor; Dezvoltarea unui mecanism de susținere a certificării/etichetării ecologice a produselor și serviciilor în baza criteriilor de performanță legate de calitate și sustenabilitate; Integrarea și dezvoltarea competențelor verzi și de tranziție justă, ca urmare a ajustării standardelor de calificare și a programelor existente de dezvoltare tehnologică și antreprenorială, inclusiv a cursurilor acreditate în domeniu.
- **Hotărârea Guvernului nr.393/2024 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare economică 2030,** care prezintă textilele, încălțăminte și obiecte de decor cu brand propriu ca Sector cu un înalt potențial de creștere accelerată, incluzivă și durabilă. Strategia prevede implementarea programelor de susținere a afacerilor cu amprentă redusă asupra mediului, inclusiv pe parcursul întregului ciclu de viață, pentru a îmbunătăți introducerea și accesul la inovații, know-how, tehnologii cu emisii reduse de carbon, prevenirea și reducerea poluării, promovarea eficienței resurselor și circularitatea, precum și pentru a respecta cerințele și standardele de mediu naționale și europene.
- **Hotărârea Guvernului nr.11/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind denumirile fibrelor textile și etichetarea corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile.** Conform noilor reglementări, un produs textil este etichetat sau marcat cu denumirea și procentul din greutate al tuturor fibrelor care compun produsul, în ordine descrescătoare. Aceste prevederi sunt importante pentru a evalua corect compoziția produselor textile și respectiv posibilitatea tehnică de reciclare.
- **Hotărârea Guvernului nr. 280/2024 pentru aprobarea Programului Național de Dezvoltare Industrială pentru anii 2024-2028**. Conform acestuia, fabricarea produselor textile și a articolelor de îmbrăcăminte sunt listate printre sectoarele de activitate prioritare, eligibile pentru ajutoare de stat. Unul dintre obiectivele programului este stimularea productivității și tranziția la economia verde, ceea ce presupune sprijinirea producătorilor autohtoni care adoptă practici sustenabile, eco-design și inovație în procesele de producție și necesitatea dezvoltării unor servicii de colectare și reciclare a deșeurilor textile, care să susțină și cererea de materii prime reciclate.
- **Hotărârea Guvernului nr. 207/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind etichetarea ecologică**, cu criteriile de bază la eliberarea etichetei ecologice axate pe: *înlocuirea substanțelor periculoase cu substanțe mai sigure ori utilizându-se materiale sau proiecte alternative, oricând este fezabil din punct de vedere tehnic; posibilitățile de reducere a impactului asupra mediului oferite de durabilitatea şi de caracterul reutilizabil al produselor*. Astfel, prezentul act normativ se aplică și grupului de produse: îmbrăcăminte și textile conform anexa nr.1, pentru care se stabilesc criteriile de acordare a etichetei ecologice și care îndeplinesc cerințele de protecție a mediului.

Deși cadrul normativ național conține prevederi relevante pentru gestionarea deșeurilor, supravegherea pieței, etichetarea produselor textile și promovarea economiei verzi, acesta nu asigură, în forma actuală, un mecanism complet și funcțional pentru gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile pe întreg ciclul de viață al produsului.

Discrepanțele dintre cadrul normativ național și acquis-ul Uniunii Europene

Analiza cadrului normativ național în raport cu acquis-ul Uniunii Europene relevă faptul că Republica Moldova dispune de un cadru juridic primar în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv cu referire la colectarea separată a textilelor și promovarea responsabilității extinse a producătorului pentru produsele textile, însă nu dispune încă de un mecanism normativ secundar complet, aplicabil și verificabil pentru gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile pe întreg ciclul de viață al produsului.

Discrepanța principală nu constă în lipsa absolută a unor prevederi naționale în domeniul deșeurilor, ci în caracterul general al acestora și în lipsa reglementărilor speciale necesare pentru punerea în aplicare a cerințelor europene aferente fluxului de produse textile, produse conexe textilelor și încălțăminte. Legea nr. 209/2016 privind deșeurile stabilește cadrul general privind ierarhia deșeurilor, colectarea separată și responsabilitatea extinsă a producătorului, însă nu detaliază modul de organizare a sistemului REP pentru textile, rolurile actorilor implicați, obligațiile de înregistrare, sistemul de raportare, țintele aplicabile, fluxurile financiare, contribuțiile modulate și cerințele de trasabilitate.

În raport cu Directiva 2008/98/CE privind deșeurile, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2025/1892, cadrul normativ național nu reglementează distinct responsabilitatea extinsă a producătorului pentru produsele textile, produsele conexe textilelor și încălțămintea plasate pentru prima dată pe piață. Articolul 22a din Directiva 2008/98/CE instituie obligația statelor membre de a asigura aplicarea responsabilității extinse a producătorului pentru aceste categorii de produse, inclusiv pentru produsele plasate pe piață prin mijloace de vânzare la distanță. În legislația națională, mecanismul REP este reglementat la nivel general, iar pentru textile sunt prevăzute doar premisele aplicării acestuia. Lipsesc însă normele secundare care să stabilească obligațiile concrete ale producătorilor, importatorilor, distribuitorilor, comercianților, reprezentanților autorizați și sistemelor colective în raport cu produsele textile și deșeurile textile.

O altă discrepanță vizează lipsa unui mecanism sectorial de înregistrare a producătorilor de produse textile. Articolul 22b din Directiva 2008/98/CE impune instituirea unui registru al producătorilor, în care aceștia trebuie să se înregistreze înainte de plasarea produselor pe piață. În cadrul național există Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, însă nu sunt stabilite cerințe specifice pentru producătorii de produse textile, inclusiv informațiile care urmează a fi declarate, categoriile de produse vizate, cantitățile plasate pe piață, modalitatea de raportare și condițiile în care produsele textile pot fi plasate legal pe piață. Această lacună afectează trasabilitatea produselor textile și capacitatea autorităților de a monitoriza fluxurile de produse și deșeuri textile.

Totodată, acquis-ul Uniunii Europene reglementează expres rolul organizațiilor de responsabilitate a producătorilor. Articolul 22c din Directiva 2008/98/CE prevede obligații privind autorizarea, funcționarea, acoperirea teritorială, transparența și responsabilitățile operaționale ale organizațiilor care implementează responsabilitatea extinsă a producătorului în numele producătorilor. În legislația națională există cadrul general privind sistemele colective REP, însă nu există cerințe speciale pentru sistemele colective aferente produselor textile, inclusiv obligații privind organizarea colectării separate, cooperarea cu autoritățile publice locale, comercianții, operatorii autorizați și entitățile care desfășoară activități de reutilizare, reparație sau recondiționare.

O discrepanță importantă se referă la finanțarea sistemului de gestionare a deșeurilor textile. Directiva 2008/98/CE, prin art. 8, 8a și prevederile sectoriale introduse pentru textile, impune ca producătorii să acopere costurile aferente colectării, transportului, sortării, pregătirii pentru reutilizare, reciclării, altor operațiuni de valorificare, informării utilizatorilor finali, colectării datelor și raportării. În prezent, legislația națională nu stabilește, pentru fluxul textilelor, un mecanism funcțional de acoperire a acestor costuri de către producători. În consecință, costurile reale ale gestionării deșeurilor textile rămân în sarcina autorităților publice locale, a operatorilor de salubrizare și, indirect, a populației, ceea ce nu corespunde principiului „poluatorul plătește”.

De asemenea, cadrul normativ național nu conține criterii sectoriale privind contribuțiile financiare REP modulate pentru produsele textile. Acquis-ul Uniunii Europene promovează diferențierea contribuțiilor producătorilor în funcție de performanța de mediu a produselor, inclusiv durabilitatea, reparabilitatea, reutilizabilitatea, reciclabilitatea și compoziția acestora. În lipsa unor criterii naționale de modulare, producătorii care plasează pe piață produse textile mai durabile, mai ușor de reparat sau reciclat nu beneficiază de stimulente normative corespunzătoare, iar produsele cu performanță redusă din punct de vedere al circularității nu suportă costuri proporționale cu impactul generat.

În ceea ce privește colectarea separată, legislația națională prevede obligația colectării separate a textilelor, însă această obligație nu este susținută de un mecanism operațional suficient. Articolul 11 și prevederile sectoriale introduse prin Directiva (UE) 2025/1892 impun dezvoltarea unui sistem funcțional de colectare separată, astfel încât textilele uzate și deșeurile textile să fie colectate într-un mod care să permită reutilizarea, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea de calitate. La nivel național, lipsesc cerințele detaliate privind amplasarea și funcționarea punctelor de colectare, responsabilitățile producătorilor și sistemelor colective, cooperarea cu autoritățile publice locale și operatorii autorizați, precum și cerințele privind protejarea textilelor colectate împotriva contaminării.

O discrepanță distinctă vizează sortarea și tratarea deșeurilor textile. Articolul 22d din Directiva 2008/98/CE stabilește cerințe privind gestionarea deșeurilor textile, inclusiv sortarea profesională, prioritizarea reutilizării, pregătirea pentru reutilizare, remanufacturarea și reciclarea, în special reciclarea de tip „fibră-la-fibră”, atunci când aceasta este fezabilă. În cadrul normativ național nu sunt stabilite cerințe tehnice speciale privind sortarea deșeurilor textile, criteriile de separare între textile reutilizabile și deșeuri textile, condițiile de depozitare temporară, transportare, pregătire pentru reutilizare sau direcționare către reciclare. Această lipsă reduce posibilitatea valorificării deșeurilor textile conform ierarhiei deșeurilor și favorizează eliminarea acestora în amestec cu deșeurile municipale.

În raport cu importul produselor textile purtate sau uzate, cadrul național prezintă o vulnerabilitate suplimentară. Hotărârea Guvernului nr. 427/2001 reglementează importul și comercializarea unor mărfuri de uz personal folosite, însă nu asigură o delimitare suficientă între produsele textile purtate/uzate apte pentru reutilizare directă și textilele care, prin starea lor, constituie deșeuri sau devin deșeuri într-un termen foarte scurt. Acquis-ul Uniunii Europene acordă o importanță sporită trasabilității, documentării și verificării fluxurilor de textile uzate, pentru a preveni transferul de deșeuri sub aparența unor produse destinate reutilizării. În lipsa unor cerințe clare privind documentele justificative, sortarea prealabilă, starea produselor și destinația loturilor importate, piața națională poate absorbi cantități semnificative de produse textile de calitate redusă, care ajung ulterior în sistemul municipal de deșeuri.

O altă discrepanță ține de lipsa unui sistem complet de raportare și trasabilitate. Directiva 2008/98/CE, în forma actualizată, impune statelor să asigure colectarea datelor și monitorizarea fluxurilor de produse și deșeuri textile. În Republica Moldova, datele disponibile privind deșeurile textile sunt incomplete și nu reflectă cantitățile reale de produse textile plasate pe piață, deșeuri textile generate, colectate separat, reutilizate, pregătite pentru reutilizare, reciclate, valorificate sau eliminate. Această situație limitează capacitatea autorităților de a evalua impactul politicilor publice, de a stabili ținte realiste și de a verifica respectarea obligațiilor de către producători și sistemele colective.

Totodată, legislația națională nu prevede obligații sectoriale suficiente privind informarea și conștientizarea utilizatorilor finali. Acquis-ul Uniunii Europene pune accent pe informarea consumatorilor cu privire la prevenirea generării deșeurilor, opțiunile de reutilizare și reparație, punctele de colectare, impactul de mediu al textilelor și obligația de a nu elimina textilele în amestec cu deșeurile municipale. În prezent, asemenea obligații nu sunt suficient dezvoltate la nivel național pentru fluxul produselor textile, ceea ce reduce participarea populației la colectarea separată și la reutilizarea responsabilă a produselor textile.

În plus, Regulamentul (UE) 2024/1781 privind proiectarea ecologică pentru produsele sustenabile introduce o orientare clară spre prevenirea distrugerii produselor de consum nevândute, inclusiv a anumitor produse textile și de încălțăminte prevăzute în anexa VII. Cadrul normativ național nu reglementează suficient măsurile de prevenire a transformării produselor textile nevândute în deșeuri și nu stabilește obligații explicite de direcționare a acestora către reutilizare, reparație, recondiționare, donare, refabricare sau alte forme de menținere a valorii în economie. Această lacună limitează aplicarea efectivă a principiilor economiei circulare în sectorul textil.

Prin urmare, discrepanțele identificate confirmă necesitatea elaborării unui cadru normativ secundar specializat, care să transpună și să operaționalizeze cerințele acquis-ului Uniunii Europene în domeniul produselor textile și al deșeurilor textile. Proiectul Regulamentului urmărește eliminarea acestor discrepanțe prin instituirea unui sistem coerent de responsabilitate extinsă a producătorului, înregistrare, raportare, colectare separată, sortare, reutilizare, pregătire pentru reutilizare, reciclare, trasabilitate, finanțare și informare a utilizatorilor finali. Astfel, intervenția normativă propusă nu dublează cadrul general existent, ci îl completează cu norme speciale necesare pentru funcționarea unui sistem circular, predictibil și conform cerințelor europene.

Deficiențele/lacunele normative identificate

Ca rezultat al analizei situației actuale, a cadrului normativ aplicabil și a discrepanțelor față de acquis-ul Uniunii Europene, principalele deficiențe/lacune normative identificate sunt următoarele:

- lipsa unui cadru normativ secundar specializat pentru punerea în aplicare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile în domeniul produselor textile și al deșeurilor textile. Deși aceste lacune au fost parțial redresate prin modificările aduse Legii nr. 209/2016, inclusiv prin introducerea art. 12 alin. (14) lit. g) și art. 52[1], aplicarea efectivă a acestor prevederi necesită un regulament de punere în aplicare, care să stabilească responsabilitățile, mecanismele operaționale, fluxurile financiare, cerințele de raportare și control;
- lipsa aplicării efective a principiului „poluatorul plătește” într-un sector cu impact semnificativ asupra mediului. În prezent, produsele textile și de îmbrăcăminte nu sunt incluse într-un mecanism funcțional prin care producătorii să suporte costurile aferente gestionării deșeurilor rezultate din produsele plasate pe piață;
- lipsa unui mecanism funcțional de responsabilitate extinsă a producătorului pentru produsele textile, inclusiv pentru produsele autohtone, produsele importate noi și produsele importate purtate/uzate;

lipsa reglementării suficiente a pieței produselor textile purtate/uzate, în special sub aspectul trasabilității, confirmării aptitudinii pentru reutilizare directă și prevenirii introducerii pe piață a produselor care, prin starea lor, constituie deșeuri sau devin deșeuri într-un termen foarte scurt;

lipsa unui mecanism sectorial de înregistrare, evidență și raportare a producătorilor de produse textile și a cantităților de produse textile plasate pe piață;

- lipsa infrastructurii dedicate pentru colectarea separată a textilelor, inclusiv a obligațiilor clare privind amplasarea punctelor de colectare, cooperarea cu autoritățile publice locale, comercianții, operatorii autorizați și entitățile care desfășoară activități de reutilizare, reparație sau recondiționare;
- lipsa cerințelor tehnice privind sortarea profesională, depozitarea temporară, transportarea, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea și valorificarea deșeurilor textile;
- lipsa unui mecanism de contribuții REP modulate, care să stimuleze plasarea pe piață a produselor textile durabile, reparabile, reutilizabile și reciclabile;
- lipsa unui sistem complet de trasabilitate și raportare digitală a fluxurilor de produse textile și deșeuri textile;

- lipsa unor obligații sectoriale suficiente privind informarea și conștientizarea utilizatorilor finali cu privire la prevenirea generării deșeurilor textile, colectarea separată, reutilizarea, reparația și impactul eliminării textilelor în amestec cu deșeurile municipale.

Paradoxul legislativ constă în faptul că, pe de o parte, Strategia de dezvoltare economică a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024, prezintă industria textilă drept un sector cu potențial ridicat de creștere accelerată, incluzivă și durabilă, iar, pe de altă parte, Republica Moldova continuă să importe cantități semnificative de îmbrăcăminte purtată/uzată, suportând costurile de mediu, economice și sociale aferente deșeurilor generate. În lipsa unui sistem de gestionare și responsabilizare, această situație poate afecta competitivitatea sectorului textil național și capacitatea acestuia de a adopta modele de producție și consum sustenabile.

Studiile și recomandările experților subliniază importanța eliminării acestor lacune normative pentru atingerea conformității cu acquis-ul Uniunii Europene. Integrarea cerințelor aplicabile într-un act normativ secundar specializat va facilita accesul producătorilor din industria textilelor și a îmbrăcămintei la informațiile și procedurile relevante de reglementare, asigurând o aplicare clară și unitară a cerințelor privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile.

Reieșind din datele prezentate, din creșterea constantă a fluxurilor de produse textile, inclusiv a importurilor de haine purtate/uzate, din lipsa unui cadru de trasabilitate și din necesitatea alinierii la cerințele acquis-ului Uniunii Europene, implementarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului reprezintă soluția normativă necesară și proporțională pentru Republica Moldova.

Reieșind din problemele și lacunele identificate, intervenția normativă propusă urmărește realizarea următoarelor obiective principale, formulate în mod măsurabil și etapizat:

- Prevenirea generării deșeurilor textile, prin instituirea, începând cu data intrării în vigoare a Regulamentului, a obligației producătorilor de a aplica măsuri de prevenire pe întreg ciclul de viață al produselor textile, inclusiv prin reducerea stocurilor nevândute, prelungirea duratei de viață a produselor, promovarea reparării, recondiționării și reutilizării, precum și prin interzicerea eliminării prin incinerare sau depozitare a produselor textile noi nevândute, cu excepția cazurilor justificate. Realizarea acestui obiectiv va fi monitorizată anual, prin planurile operaționale și rapoartele prezentate Agenției de Mediu.
- Implementarea responsabilității extinse a producătorului pentru textile, prin înregistrarea producătorilor existenți în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a Regulamentului, respectiv prin înregistrarea producătorilor nou-înregistrați până la inițierea activității de plasare pe piață a produselor textile. Începând cu 1 ianuarie 2028, plasarea pe piață a produselor textile noi și/sau uzate va fi permisă numai producătorilor înregistrați.
- Organizarea colectării separate a textilelor la nivel național, prin instituirea și extinderea graduală a sistemelor individuale și colective de colectare separată, astfel încât producătorii să atingă cel puțin următoarele rate minime anuale de colectare separată, calculate din greutatea produselor textile plasate pe piață: 15% în anul 2028, 20% în anul 2029, 30% în anul 2030, 45% în anul 2031, 55% în anul 2032 și 60% în anul 2033.
- Creșterea reutilizării produselor textile purtate/uzate și a deșeurilor textile colectate separat, prin orientarea cu prioritate a textilelor colectate către reparare, recondiționare, modernizare, refabricare, donare sau reintroducere în circuitul economic. Obiectivul va fi măsurat prin atingerea următoarelor ținte minime de reutilizare, calculate din totalul textilelor colectate separat: 5% în anul 2028, 7% în anul 2029, 10% în anul 2030, 12% în anul 2031, 15% în anul 2032 și 20% în anul 2033.
- Dezvoltarea reciclării textilelor, inclusiv a reciclării de tip „fibră-la-fibră”, prin direcționarea, începând cu anul 2028, a deșeurilor textile colectate separat către operatori autorizați pentru reciclare și/sau valorificare, cu prioritate pentru reciclarea de tip „fibră-la-fibră” în cazul deșeurilor textile care, potrivit compoziției fibroase, sunt tehnic reciclabile. Indicatorul de

monitorizare îl va constitui cantitatea anuală, exprimată în tone, de deșeuri textile reciclate și/sau valorificate, raportată de producători, sistemele colective și operatorii autorizați către Agenția de Mediu.

- Reducerea incinerării și eliminării prin depozitare a deșeurilor textile, prin devierea graduală a textilelor din fluxul de deșeuri municipale amestecate către colectare separată, reutilizare, reciclare și alte forme de valorificare, în conformitate cu ierarhia deșeurilor. Realizarea acestui obiectiv va fi măsurată anual prin cantitățile de deșeuri textile colectate separat, reutilizate, reciclate și/sau valorificate, precum și prin reducerea cantităților de textile eliminate în amestec cu deșeurile municipale, începând cu anul de gestiune 2028.
- Introducerea unui sistem de evidență, raportare și trasabilitate digitală, prin utilizarea Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor" pentru înregistrarea producătorilor, evidența produselor textile plasate pe piață și raportarea cantităților de deșeuri textile colectate, reutilizate, reciclate și/sau valorificate. Prima raportare anuală privind realizarea țintelor aferente anului de gestiune 2028 va fi prezentată Agenției de Mediu până la data de 30 aprilie 2029, iar ulterior raportarea se va efectua anual, până la data de 30 aprilie a anului următor celui de gestiune.

Creșterea gradului de informare și conștientizare a utilizatorilor finali, prin obligarea producătorilor și a sistemelor colective să desfășoare, începând cu anul 2028, campanii anuale de informare privind prevenirea generării deșeurilor textile, colectarea separată, punctele de colectare disponibile, opțiunile de reutilizare, reparație și reciclare, precum și impactul eliminării textilelor în amestec cu deșeurile municipale. Realizarea acestui obiectiv va fi monitorizată anual prin rapoartele narative prezentate Agenției de Mediu, care vor include descrierea activităților de informare desfășurate, instrumentele utilizate și rezultatele obținute.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Regulament are la bază implementarea principiului „poluatorul plătește" fiind aliniat inclusiv la cerințele legislației europene privind aplicarea principiului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP). Prin urmare producătorii de produse textile definiți în proiectul de regulament drept fabricanți, importatori, comercianți, distribuitori, reprezentanții autorizați, care indiferent de tehnica de vânzare utilizată, inclusiv prin intermediul vânzărilor online, care plasează pe piață produse textile, inclusiv produse textile purtate și uzate cu titlu profesional, sub numele sau marca proprie vor asigura măsuri de prevenire, reutilizare și reciclare a deșeurilor textile rezultate din produsele plasate pe piață, acoperind costurile necesare acestor acțiuni.

Mecanismul REP reglementat prin propunerea de proiect este în strictă corespundere cu prevederile art. 12 și art. 52^1 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile. Totodată, proiectul de regulament elaborat are la bază analiza sectorului textile la nivel național, inclusiv capacitatea sectorului de a gestiona deșeurile rezultate, după cum s-a descris anterior în prezenta notă. În acest sens, reieșind din lipsa unei infrastructuri de gestionare a deșeurilor textile prin reciclare la moment, capacități existente dar puțin dezvoltate de producători în domeniul reutilizării prin modernizare, recondiționare, refabricare, reparare și posibilitatea de valorificare energetică a deșeurilor textile compoziția fibroasă a cărora face imposibilă sau foarte costisitoare reciclarea, proiectul de regulament are stabilite pentru producătorii de produse textile ținte de reutilizare și/sau reciclare/valorificare energetică combinate, oferindu-le astfel posibilitatea de a opta fie pentru o pregătire mai mare în vederea reutilizării (în cazul deșeurilor textile de calitate superioară), fie pentru mai multă reciclare (în cazul deșeurilor textile în care concentrația bumbacului nu este mai mică de 85%), inclusiv valorificare energetică (în cazul în care compoziția produsului sau a materialelor folosite nu face posibilă reciclarea conform anexei nr. 12 din proiectul de regulament). Totodată, deși țintele propuse prin proiectul Regulamentului sunt cumulative, se aplică un procentaj minim gradual pentru pregătirea în vederea reutilizării și un procentaj minim gradual pentru reciclarea fibră-la-fibră (cunoscută și sub denumirea de „reciclare în circuit închis"). S-a optat pentru această abordare nu doar pentru a promova reciclarea, ci în special reciclarea de înaltă calitate fibră-la-fibră.

Un element nou în proiectul de Regulament propus este reglementarea măsurilor de prevenire/reducere a deșeurilor textile prin promovarea serviciilor de reparație. La fel în cadrul Regulamentului s-a reglementat și rolul întreprinderilor sociale, care desfășoară activități de reutilizare prin modernizare, recondiționare, refabricare, reparare produse textile purtate/uzate conform art.36[1]din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Prin urmare, Regulamentul pune un mare accent pe implementarea mecanismului REP inclusiv prin susținerea dezvoltării modelor de afaceri circulare bazate pe parteneriate între producători, deținători de patente de întreprinzător inclusiv întreprinderi sociale axate pe închiriere, reutilizare, reparare, recondiționare și utilizarea de materiale reciclate și regenerabile.

Pentru facilitarea colectării separate a deșeurilor textile, în proiectul de Regulament se propune ca producătorii să aplice sistemul de identificare și marcaj a produselor după modelul prevăzut în anexa nr. 11, sau acesta poare fi elaborat de către producători de comun acord cu sistemele colective. Acest marcaj intervine suplimentar la informațiile care indică compoziția produsului sau a materialelor folosite conform prevederilor Reglementării tehnice privind denumirile fibrelor textile și etichetarea corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.11/2024.

Totodată, proiectul introduce reglementări specifice pentru importul produselor purtate/uzate, luând în considerație fluxurile consistente de produse textile de tip *„second-hand”* care sunt plasate pe piață (argumentele de rigoare sunt expuse la poziția 2.2 din prezenta Notă) și faptul că la etapa actuală importul deșeurilor textile în Republica Moldova este interzisă cu excepția listei deșeurilor aprobată prin anexa nr.7 la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

Astfel, proiectul Regulamentului instituie, pentru producătorii de produse textile, un set de obligații de prevenire a generării deșeurilor textile pe întreg ciclul de viață al produselor, în completarea măsurilor prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și în aplicarea ierarhiei deșeurilor. În acest sens, proiectul prevede obligații privind promovarea proiectării ecologice a produselor textile, utilizarea, în măsura fezabilității, a materiilor prime reciclabile și/sau biodegradabile, reducerea supra-producției și limitarea practicilor de tip fast fashion, prevenirea distrugerii produselor textile noi nevândute, dezvoltarea modelelor de afaceri circulare, informarea consumatorilor, etichetarea adecvată a produselor și integrarea graduală a unor instrumente de trasabilitate digitală. Aceste elemente sunt noi pentru fluxul textil reglementat la nivel național și sunt orientate spre extinderea duratei de viață a produselor, facilitarea reutilizării, reciclării și valorificării, precum și spre reducerea impactului asupra mediului.

Soluțiile propuse sunt conforme cu direcțiile de evoluție ale acquis-ului Uniunii Europene în domeniul textilelor. Regulamentul (UE) 2024/1781 tratează proiectarea ecologică ca integrare a considerentelor de sustenabilitate în caracteristicile produsului și în procesele de-a lungul lanțului valoric, iar noțiunea de ciclu de viață include etapele de producție, distribuție, utilizare, întreținere, reparare, reutilizare și sfârșitul ciclului de viață. Totodată, raportul de impact SWD (2023) 421 final arată că cerințele de ecodesign pentru textile urmăresc creșterea durabilității, reparabilității, reciclabilității și utilizării materialelor reciclate, iar Directiva (UE) 2025/1892 permite abordarea practicilor de tip fast fashion și a supra-generării de deșeuri textile în cadrul mecanismelor de responsabilitate extinsă a producătorului.

În același timp, conform reglementărilor propuse importatorii la momentul importului, sunt obligați să prezinte un set de documente justificative care asigură trasabilitatea produselor textile sub aspectul conformității acestora, care să ateste că produsele textile sunt curate, necontaminate și în stare corespunzătoare pentru reutilizare directă. Respectiv, producătorul urmează să dețină și un certificat de colectare separată și sortare care a fost emis de către o autoritate competentă sau de un operator autorizat din statul de origine. În acest sens, importatorul va declara pe propria răspundere și destinația lotului, cu ce scop sunt importate aceste produse pentru a fi reutilizate dar nu valorificate ca deșeuri.

O altă obligație este impusă prin prevederile pct. 30.5. din proiectul Regulamentului și anume, obligația de instruire periodică a personalului operatorilor implicați în colectarea, manipularea, depozitarea, pregătirea pentru reutilizare și sortarea deșeurilor textile este necesară pentru asigurarea calității fluxului colectat separat, prevenirea contaminării și deteriorării textilelor și aplicarea corectă a ierarhiei deșeurilor. Sortarea eficientă și pregătirea pentru reutilizare depind nu doar de operațiunea formală de sortare, ci și de etapele anterioare de colectare, manipulare și screening profesional (acțiuni în sensul identificării și eliminării articolelor care nu aparțin fluxului vizat, identificarea materialelor ori substanțelor care pot contamina lotul, separarea textilele care pot merge mai departe spre reutilizare și pregătire pentru reutilizare sau reciclare).

Concomitent, în cazul în care la importul produselor textile autoritățile vamale sau de mediu constată că produsele respective nu îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate apte pentru reutilizare, acestea pot dispune refuzul intrării pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care sunt admise spre import conform anexa nr.7 la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Regulamentul privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile este constituit din 15 capitole, inclusiv 99 puncte și 15 anexe. Printre principalele prevederi ale proiectului se numără:
Cap. I. Dispoziții generale
Cap. II Prevenire
Cap. III. Înregistrarea producătorilor
Cap. IV. Roluri și responsabilități
Cap. V. Sisteme de colectare
Cap. VI. Reutilizarea, recondiționarea produselor textile uzate și deșeurilor textile
Cap. VII. Țintele de colectare, valorificare și reciclare, inclusiv valorificarea energetică
Cap. VIII. Transportarea
Cap. IX. Tehnologii noi de reciclare și îmbunătățire a performanței de mediu
Cap. X. Informații pentru utilizatorii finali
Cap. XI. Evidența și raportarea
Cap. XII. Finanțarea
Cap. XIII. Sistemul de identificare și marcaj
Cap. XIV. Import produse purtate/uzate
Cap. XV. Supravegherea și controlul

În timp ce Directiva-cadru a UE privind deșeurile prevede implementarea obligatorie a mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului pentru textile până în anul 2028, Republica Moldova optează pentru o abordare anticipativă și strategică, utilizând reglementarea nu doar ca instrument de conformare, ci ca mecanism de creare a condițiilor necesare pentru dezvoltarea pieței. Prezentul proiect de Regulament este conceput pentru a sprijini construirea unui ecosistem funcțional care să permită reținerea valorii în economie prin dezvoltarea serviciilor de prevenire, reparație, reutilizare, pregătire pentru reutilizare și reciclare, în conformitate cu ierarhia deșeurilor, reducând astfel presiunea asupra operatorilor și sistemelor existente pe termen mediu și lung.

Trimiterea proiectului la art. 12 alin. (14) și (17) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile este justificată și nu limitează domeniul de reglementare exclusiv la produsele textile ca bunuri puse pe piață. În logica juridică a responsabilității extinse a producătorului, produsul reprezintă obiectul plasării pe piață și criteriul de identificare a producătorului obligat, iar deșeul rezultat din acel produs reprezintă obiectul obligațiilor ulterioare de colectare separată, reutilizare, reciclare, valorificare și raportare. Tocmai din acest motiv, proiectul Regulamentului reglementează în mod corelat atât produsele textile, cât și deșeurile textile rezultate din acestea, menționând expres că stabilește cerințe pentru producătorii de produse textile supuse REP și, respectiv, pentru deșeurile textile provenite din produsele plasate pe piață.

Extinderea reglementării asupra deșeurilor textile este necesară pentru punerea în aplicare efectivă a Legii nr. 209/2016. Același proiect indică expres că instituie cadrul juridic de reglementare a gestionării deșeurilor textile, în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului, contribuind la aplicarea art. 52^1 din Legea nr. 209/2016, și prevede obligații privind colectarea separată, reutilizarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor textile, precum și responsabilitățile producătorilor și ale sistemelor colective. În dreptul deșeurilor, ierarhia deșeurilor include atât prevenirea, cât și pregătirea pentru reutilizare, reciclarea, alte forme de valorificare și eliminarea, ceea ce confirmă că reglementarea unui anumit flux nu poate fi limitată doar la faza de punere pe piață a produsului.

Aceeași abordare rezultă și din evoluțiile acquis-ului UE pentru textile. Directiva (UE) 2025/1892 tratează unitar produsele textile puse pentru prima dată la dispoziție pe piață și fluxul de textile uzate și deșeuri textile rezultate, obligând statele să instituie mecanisme de responsabilitate extinsă a producătorului, iar organizațiile REP să acopere costurile colectării produselor textile uzate și ale deșeurilor textile, precum și ale tratării ulterioare a acestora. În același sens, Regulamentul (UE) 2024/1781 abordează ciclul de viață al produselor textile și stabilește inclusiv măsuri pentru prevenirea distrugerii produselor de consum nevândute, legând explicit etapa produsului de faza în care acesta devine deșeu și de aplicarea ierarhiei deșeurilor.

Prin urmare, proiectul nu extinde nejustificat sfera Legii nr. 209/2016, ci operaționalizează în mod necesar mecanismul REP pentru fluxul textil. Referința la „produse textile” este necesară pentru delimitarea subiecților obligați și a bunurilor introduse pe piață, iar referința la „deșeuri din produse textile” este indispensabilă pentru reglementarea fazei post-consum, fără de care obligațiile prevăzute de Legea nr. 209/2016 ar rămâne inaplicabile în practică. În consecință, formularea proiectului este coerentă cu legea-cadru și cu acquis-ul european relevant.

Conformarea cu legislația UE va asigura alinierea legislației naționale la standardele europene, un pas esențial pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană, respectând cerințele legislației de mediu în domeniul deșeurilor, axată pe o economie circulară și durabilă.
Obiectivele și rezultatele, vor fi cuantificate prin atingerea țintelor de reutilizare și reciclare a deșeurilor textile. Implementarea acestor măsuri este planificată să se realizeze etapizat începând cu anul 2026 urmând ca rezultatele să fie monitorizate și evaluate între anii 2027 și 2030.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Conform referinței incluse mai sus, alte opțiuni alternative nu sunt.

Absența reglementării speciale („situația de status quo”) – menținerea actualei legislații generale privind deșeurile nu ar permite atingerea obiectivelor de colectare, reutilizare și reciclare impuse de directiva-cadru UE privind deșeurile (2008/98/CE) și de modificările recente (incluzând transpunerea Directivei (UE) 2025/1892). O astfel de abordare nu este viabilă, deoarece ar încălca obligația de armonizare prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 și ar exclude mecanismele moderne (de exemplu REP obligatoriu) necesare gestionării eficiente a deșeurilor textile.

Măsuri exclusive voluntare – o schemă bazată doar pe cooperare voluntară între producători și autorități ar genera acoperire inegală și insuficientă (producătorii mari s-ar alătura pentru imagine, cei mici vor întârzia), neasigurând o reducere semnificativă a volumului deșeurilor textile. Experiența țărilor UE arată că doar obligativitatea REP asigură finanțarea și organizarea colectării separate.

Reglementare parțială (de exemplu, doar colectare sau doar educație) – deși campaniile de conștientizare și colectarea separată sunt utile, ele nu rezolvă problema lipsei fondurilor și responsabilității pentru reciclare. Fără REP obligatoriu, costurile de gestionare ar rămâne în sarcina bugetului public sau a populației, contrar principiului „poluatorul plătește” și obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova. Nicio alternativă parțială nu satisface simultan cerințele legislative UE și necesitatea unui mecanism clar de finanțare a reciclării.

În concluzie, niciuna dintre opțiunile alternative analizate nu îndeplinește condițiile de eficiență și conformitate cu cadrul european; de aceea, proiectul reglementării prevede doar varianta unui sistem obligatoriu de responsabilitate extinsă a producătorului şi măsuri complementare de colectare şi reciclare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului nu necesită schimbări instituționale.

Elaborarea cadrului normativ se va face prin completarea legislației existente, fără a implica costuri suplimentare pentru sectorul public.

Implementarea noului regulament nu impune crearea unor structuri noi de stat. Atribuțiile principale (monitorizare, control, raportare) vor fi preluate de autoritățile existente în domeniul mediului şi al administrației publice locale (Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, consiliile raionale/municipale etc.), utilizând resursele și personalul deja alocat, fără reorganizări instituționale majore.

Majoritatea cheltuielilor pentru colectarea și reciclarea deșeurilor textile vor fi acoperite de producători (prin taxa REP) şi, eventual, prin fonduri europene pentru mediu. Sectorul public nu va suporta costuri operaționale suplimentare semnificative, întrucât responsabilitatea financiară revine companiilor care pun pe piață produse textile. Cheltuielile ocazionate de reglementare (de exemplu, actualizarea procedurilor de autorizare sau raportare) pot fi integrate în activitatea curentă a instituțiilor competente, fără impact major asupra bugetului de stat.

Autoritățile Publice Locale și operatorii de salubrizare locali vor integra colectarea separată a textilelor în sistemele existente (după modelul colectării materialelor reciclabile), iar controalele de mediu privind conformitatea legislației vor rămâne în sarcina organelor abilitate (IPM). Impactul net asupra organelor publice va fi neutru sau pozitiv (amplificarea eforturilor de mediu).

Astfel, prin alinierea la standardele UE (prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018), proiectul de regulament se implementează folosind capacitatea instituțională existentă și nu implică costuri adiționale substanțiale pentru sectorul public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Legislația actuală prin sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului reglementează un spectru larg de tipuri de deșeuri (deșeuri de: *ambalaje, echipamente electrice și electronice, uleiuri uzate, baterii şi acumulatori, anvelope uzate şi vehicule scoase din uz*) dar există o categorie de deșeuri post consum care ajung în amestec la gropile de gunoi din categoria deșeurilor textile (textile, îmbrăcăminte și încălțăminte uzată, etc.). Din 01.01.2025 APL este responsabil pentru colectare separată a deșeurilor textile dar în lipsa unui cadru legislativ care să responsabilizeze producătorii de atingerea unor ținte privind reutilizarea și/sau reciclarea prin colectare separată, APL-urile nu vor putea organiza individual acest proces. În acest sens, pentru dezvoltarea infrastructuri de colectare este importantă colaborarea producătorilor cu APL, pentru crearea sistemului REP similar celor create și funcționale astăzi pentru deșeurile specifice enumerate mai sus, inclusiv pentru dezvoltarea unor servicii complementare de gestionare deșeuri așa cum sunt prevăzute în Legea nr.209/2016 privind deșeurile.

Responsabilitatea extinsă a producătorului (REP) este un mecanism de reglementare economică, conform căruia producătorul și importatorul de mărfuri sunt obligați să dispună de produse, proprii sau de import, la sfârșitul ciclului, după pierderea proprietăților de consum textilelor și a îmbrăcămintei.

<u>Impactul economic.</u>

Prin implementarea prezentului act normativ, producătorii de produse textile care intră sub incidența mecanismului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului vor asigura finanțarea costurilor aferente gestionării deșeurilor textile generate de produsele plasate pe piață.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, aceste costuri vizează:

- costurile aferente organizării și finanțării colectării separate a deșeurilor textile, inclusiv transportul acestora;
- costurile aferente operațiunilor de tratare, inclusiv sortare, reutilizare, reciclare și alte forme de valorificare, necesare pentru atingerea obiectivelor și țintelor stabilite;
- costurile necesare pentru atingerea țintelor de colectare, reutilizare și reciclare;
- costurile aferente furnizării de informații către deținătorii de deșeuri, inclusiv activități de informare și conștientizare;
- costurile aferente colectării datelor, monitorizării și obligațiilor de raportare;
- cheltuieli administrative legate de autorizarea și funcționarea sistemelor REP *(cuantumul taxelor pentru activități de gestionare a deșeurilor se prezintă în tabelul de mai jos extras din Anexa 3[1] al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, coroborată cu prevederile Legii nr. 160/211 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).*
- Tabel nr.5

Lista actelor permisive emise de către Agenția de Mediu pentru instalațiile și/sau activitățile de gestionare a deșeurilor

Nr. crt.	Actul permisiv	Cuantumul taxei, lei	Termenul de valabilitate
1	Autorizație pentru gestionarea deșeurilor pentru: c) comercializarea deșeurilor; d) implementarea responsabilității extinse a producătorului prin sistemul colectiv	1 000 20 000	până la 5 ani, cu posibilitatea de prelungire pentru o perioadă similară
2	Autorizație integrată de mediu	30 000	12 ani
3	Autorizație de	20 000	6 ani
4	Consimțământ prealabil scris – acordat pentru transferul transfrontalier de deșeuri de către autoritatea competentă națională după acceptarea notificării prealabile scrise pentru import și export	5000	Până la efectuarea exportului/ importului
5	Consimțământ prealabil scris – acordat pentru transferul transfrontalier de deșeuri de către autoritatea competentă națională după acceptarea notificării prealabile scrise pentru tranzit	10000	Până la efectuarea tranzitului

Link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=154340&lang=ro#
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147038&lang=ro

Finanțarea acestor costuri de către producători nu presupune realizarea directă a operațiunilor de gestionare a deșeurilor, ci asigurarea resurselor financiare necesare pentru funcționarea unui sistem eficient, implementat prin intermediul sistemelor colective REP și al operatorilor autorizați.

Conform celui mai recent studiu al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC), intitulat „Soarta și compoziția deșeurilor textile din Italia, Republica Cehă și România" (2025), 65% din textilele post-consum sunt tehnic reciclabile. Bariera principală este sortarea inadecvată, nu compoziția materialului. Din punct de vedere economic, datele din tabelul nr. 5 arată că costurile de colectare pot fi optimizate în cadrul unor sisteme bine organizate. De exemplu, în cadrul unui proiect pilot (Põlva), costul mediu de colectare a fost de 0,82 EUR/kg, sub media UE estimată între 1,00–1,20 EUR/kg, demonstrând că investițiile în sisteme eficiente pot reduce presiunea financiară asupra operatorilor.

Totodată, fracția de textile reutilizabile are un potențial economic important, cu venituri estimate între 1,50 și 2,00 EUR/kg, ceea ce confirmă că reutilizarea trebuie tratată ca prioritate, în conformitate cu ierarhia deșeurilor, și nu doar ca etapă secundară față de reciclare.

În ceea ce privește capacitatea operațională, productivitatea sortării variază semnificativ în funcție de nivelul de profesionalizare, de la 40–60 kg/oră pentru personal începător, până la 85–100 kg/oră pentru sortatori experimentați, subliniind importanța formării profesionale și a investițiilor în competențe ca parte integrantă a sistemului de gestionare a deșeurilor textile.

Tabel nr 5 . Date de referință privind colectarea și valorificarea deșeurilor textile

Indicator	Valoare / Detaliu
Rata medie de captare UE	**15%** (date 2022)
Potenţial reciclare tehnică	**65%** din textilele post-consum
Cost colectare (Pilot Põlva)	**€0,82/kg** (vs media UE €1,00-1,20/kg)
Venit potenţial (Reutilizare)	€1,50 - €2,00/kg pentru fracţia purtabilă
Productivitate Sortator	Expert: 85-100 kg/h vs Începător: 40-60 kg/h

În ansamblu, datele din tabel susțin necesitatea instituirii unui cadru normativ clar privind gestionarea deșeurilor textile și aplicarea mecanismului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului, capabil să asigure colectare separată, sortare eficientă, valorificare economică și trasabilitate, reducând pierderile de valoare și presiunea asupra sistemelor de gestionare a deșeurilor municipale.

În contextul în care, la nivel național, infrastructura de gestionare a deșeurilor textile este practic inexistentă, Regulamentul are un rol esențial în stimularea dezvoltării acesteia, evitând transferul costurilor către operatori sau autoritățile publice locale. Astfel, reglementarea contribuie la crearea unui sistem funcțional și sustenabil, care să reducă presiunea financiară asupra actorilor existenți și să permită implementarea graduală și echilibrată a mecanismului REP.

Prin proiectul de regulament se propune, în mod prioritar, stimularea productivității și tranziția către economia verde și circulară în industria textilă, prin crearea unui cadru care să încurajeze comportamente responsabile și investiții în produse sustenabile. În acest sens, un rol esențial îl are motivarea economică a producătorilor care plasează pe piață produse textile durabile, prin aplicarea **mecanismului de contribuții financiare REP modulate**, în conformitate cu prevederile art.12, alin. (2^2) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Aplicarea contribuțiilor REP modulate are ca scop internalizarea costurilor de mediu și orientarea pieței către produse cu impact redus asupra mediului, fără a penaliza uniform toți producătorii. Astfel, produsele proiectate conform principiilor de eco-design și economie circulară vor beneficia de contribuții reduse, în timp ce produsele cu performanță scăzută din punct de vedere al durabilității și valorificării vor avea contribuții mai ridicate. Cuantumul contribuțiilor REP modulate va fi stabilit de sistemele colective de Responsabilitate Extinsă a Producătorului, în baza unor criterii clare și unitare de modulare aprobate prin Ordin al Ministerului Mediului, ținând cont de compoziția materialelor textile, durabilitatea produselor și capacitatea sau posibilitatea tehnică de valorificare a acestora. Contribuțiile astfel stabilite vor fi supuse aprobării Agenției de Mediu, asigurând transparența, predictibilitatea și controlul public al mecanismului.

Astfel, această reglementare nu implică cheltuieli din bugetele componente ale bugetului public național (BPN), iar costurile de implementare vor fi acoperite integral din contribuțiile producătorilor în cadrul mecanismului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP).
1) Impactul asupra bugetelor publice – pe componente și ani bugetari
• Bugetul de Stat (BS): va constitui 0 lei în perioada anilor 2026–2029, reieșind din faptul că activitățile de autorizare/supraveghere vor fi acoperite din taxe și tarife.
• Bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT/APL): constituie 0 lei în perioada 2026–2029, respectiv se anticipează economii la servicii de salubrizare și depozitare prin transferul costurilor către producători (REP).
2) Mecanisme și surse de finanțare
• Contribuții financiare REP (inclusiv de modulare) achitate de producători/importatori și gestionate prin sisteme colective autorizate. Costurile acoperite includ: colectare separată, transport, sortare, pregătire pentru reutilizare, reciclare/valorificare, informare, raportare și cheltuieli administrative.
• Nu sunt identificate alte resurse financiare externe la această etapă. Eventuale granturi/proiecte vor fi reflectate prin rectificare bugetară după caz.
3) Venituri bugetare generate/ratate
• Venituri din taxe pentru acte permisive/servicii:

- autorizație gestionare deșeuri (1.000 lei pentru comercializare; 20.000 lei pentru implementarea REP prin sistem colectiv);
- consimțământ prealabil scris pentru transferuri transfrontaliere a deșeurilor (5.000–10.000 lei).
- nivelul veniturilor depinde de numărul de operatori autorizați.
• Nu se anticipează venituri ratate la nivelul BPN, dimpotrivă, se preconizează reducerea presiunii asupra cheltuielilor APL pentru gestionarea deșeurilor textile.
4) Argumentarea costurilor estimative (descifrarea calculelor)
În baza modelului de cost prevăzut de Legea nr. 209/2016 și practicilor REP, contribuțiile producătorilor vor acoperi următoarele linii de cost:
(1) colectare separată și transport;
(2) sortare și pregătire pentru reutilizare;
(3) reciclare/valorificare (inclusiv reciclare fibră-la-fibră acolo unde este fezabil);
(4) informare/conștientizare;
(5) monitorizare, raportare și trasabilitate; (vi) costuri administrative ale sistemului REP.

Contribuția financiară a sistemelor REP implică cost total eligibil raportat la volumul – țintă. Ajustări de modulare (durabilitate, reci labilitate, conținut reciclat, periculozitate.
Determinarea volumului de deșeuri pentru atingerea țintei se face pe baza cantităților plasate pe piață și a țintelor anuale de colectare, reutilizare și reciclare stabilite prin regulament.
5) Concluzie privind sustenabilitatea financiară
Impact bugetar public: neutru/pozitiv (cheltuieli publice suplimentare: 0; venituri din taxe de autorizare: potențial pozitiv). Impact total al măsurii este suportat de producători prin REP, în linie cu principiul „poluatorul plătește”

<u>Promovarea afacerilor circulare prin reglementările propuse prin proiectul de regulament vor genera cel puțin următoarele beneficii:</u>

- dezvoltarea unui cadru predictibil și stabil pentru investiții în colectarea, reutilizarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor textile;
- reducerea presiunii asupra bugetelor publice și a autorităților publice locale prin transferul costurilor de gestionare a deșeurilor textile către producători prin aplicarea mecanismului “poluatorul plătește”;
- creșterea competitivității industriei textile și stimularea inovării prin aplicarea contribuțiilor REP modulate;
- îmbunătățirea trasabilității fluxurilor de deșeuri textile și a calității datelor pentru fundamentarea politicilor publice.
- prelungirea ciclului de viață al produselor textile, reducând astfel cantitatea de deșeuri generate;
- creștere economică prin venituri suplimentare din vânzarea produselor recondiționare, refabricare, reparare
- crearea de locuri de muncă locale și verzi, în special pentru persoane din grupuri vulnerabile;
- mai multe produse reutilizabile la prețuri accesibile, contribuind la incluziunea socială;
- dezvoltarea de inițiative locale bazate pe valorificarea textilă – exemplu: ateliere de reparații, croitorii sociale, magazine second-hand organizate responsabil;
- extinderea gamei de servicii oferite de producători (ex. reparații personalizate, upcycling creativ).

Reciclarea textilelor contribuie semnificativ la conservarea resurselor și reducerea consumului energetic. Mult mai puțină energie este necesară pentru a transforma materialele textile reciclate în produse noi, comparativ cu producerea materialelor din resurse primare. De exemplu, reciclarea unei tone de materiale într-un program obișnuit generează economii de cel puțin **187 USD**, ținând cont de economiile la electricitate, petrol, gaze naturale și cărbune – chiar și după deducerea costurilor de colectare și transport.

În plus, reciclarea **reduce sau elimină costurile asociate depozitării deșeurilor textile sau incinerării acestora**, care, în contextul național, sunt din ce în ce mai dificil de susținut din punct de vedere logistic și financiar.
Un alt avantaj major este **integrarea materialelor textile reciclate în alte sectoare economice** din Republica Moldova. Fibrele și materialele rezultate din reciclare pot fi utilizate ca materie primă în:

- **industrie auto** – pentru izolații fonice sau căptușeli interioare,
- **construcții** – pentru materiale termoizolante ecologice,
- **producția de mobilier** – în umpluturi sau tapițerie, etc.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Luând în considerație actori cheie din lanțul valoric al textilelor, Regulamentul va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, permițând producătorilor din Republica Moldova să creeze noi oportunități pentru dezvoltarea unor produse textile adaptate cerințelor pieței UE, stimulând astfel diversificarea și adaptarea la tendințele de consum internaționale.

Proiectul propus prevede măsuri care să reglementeze prioritar practici de prevenire și reutilizare a deșeurilor textile și în cazul în care aceste opțiuni nu sunt posibile din punct de vedere tehnic și economic, reciclarea și alte tipuri de valorificare deșeurilor textile respectiv.

Producătorii și importatorii de produse textile vor fi principala categorie de operatori economici asupra căreia se vor răsfrânge costurile de conformare generate de proiect, în calitate de subiecți ai mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului. Aceste costuri nu reprezintă taxe fiscale sau cheltuieli bugetare, ci obligații financiare și/sau organizatorice aferente gestionării produselor textile devenite deșeuri, în condițiile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

Impactul asupra sectorului privat se va manifesta prin trei categorii principale de costuri de conformare. Prima categorie vizează costurile sub formă de plăți, respectiv contribuțiile financiare REP achitate de producători în cazul aderării la un sistem colectiv autorizat. Aceste contribuții vor fi determinate în funcție de cantitățile de produse textile plasate pe piață, de țintele anuale de colectare, reutilizare, reciclare și/sau valorificare și de costurile efective ale sistemului, cu aplicarea, după caz, a principiului de modulare în funcție de durabilitatea, reparabilitatea, reutilizabilitatea și reciclabilitatea produselor.

A doua categorie vizează costurile substanțiale, aferente adaptării activității economice la noile cerințe: organizarea colectării separate în cazul sistemelor individuale, contractarea operatorilor autorizați, asigurarea condițiilor de depozitare temporară, sortare, pregătire pentru reutilizare, reciclare și/sau valorificare, precum și aplicarea cerințelor privind produsele textile purtate/uzate, inclusiv sub aspectul trasabilității și documentării loturilor.

A treia categorie vizează costurile administrative, legate de înregistrarea în Lista producătorilor, ținerea evidenței cantităților de produse textile plasate pe piață, raportarea anuală către Agenția de Mediu, prezentarea planului operațional, furnizarea informațiilor către utilizatorii finali și participarea la mecanismele de monitorizare și control.

În același timp, impactul asupra sectorului privat este etapizat și proporțional, întrucât obligațiile de raportare și atingere a țintelor se aplică gradual, iar contribuțiile REP se stabilesc în raport cu costurile efective ale sistemului și cu performanța de mediu a produselor. Proiectul poate genera și efecte economice pozitive pentru operatorii care dezvoltă servicii de colectare, sortare, reparație, recondiționare, pregătire pentru reutilizare, reciclare sau valorificare a deșeurilor textile, prin crearea unei piețe reglementate și trasabile pentru aceste activități.

Implementarea regulamentului creează a nouă obligație pentru producători și importatori de textile – raportarea. Stabilirea anului 2029 ca prim an de raportare obligatorie privind atingerea etapizată a țintelor anuale nu reprezintă o amânare a aplicării acestora, ci reflectă mecanismul de raportare ex post a rezultatelor aferente anului de gestiune 2028. Proiectul prevede că producătorii de produse textile sunt obligați să realizeze țintele minime de colectare separată

pentru reutilizare, reciclare și/sau valorificare energetică începând cu data de 1 ianuarie 2028, iar sistemele individuale și colective raportează anual datele privind cantitățile colectate și valorificate până la data de 30 aprilie a anului următor. În consecință, primele rezultate aferente atingerii țintelor pentru anul 2028 urmează a fi raportate în anul 2029. Soluția este justificată prin necesitatea unei perioade efective de pregătire a operatorilor economici și a infrastructurii aferente, în condițiile în care hotărârea intră în vigoare la 6 luni de la publicare, producătorii existenți dispun de 3 luni pentru înregistrare, iar numai producătorii înregistrați vor putea plasa pe piață produse textile începând cu 1 ianuarie 2028. De asemenea, sistemele colective trebuie să organizeze rețele de colectare, să încheie contracte cu operatori autorizați, să stabilească fluxurile de trasabilitate și să opereționalizează raportarea. Această abordare etapizată este proporțională și fezabilă inclusiv din perspectiva structurii sectorului, dominat de întreprinderi micro și mici, și este în concordanță cu evoluțiile cadrului european, care impune instituirea schemelor de responsabilitate extinsă a producătorului pentru textile până la 17 aprilie 2028 și admite un regim temporal mai flexibil pentru microîntreprinderi.

Producătorii – vor fi implicați prin obligații de predare separată a deșeurilor textile (resturile din ambalaje, mostre, retururi) către operatori autorizați și prin informarea consumatorilor (puncte de colectare, instruire eco). Aceasta presupune eforturi logistice moderate (depozitarea temporară a deșeurilor textile și predarea lor entităților responsabile), fără a crea taxe noi, deoarece costurile administrației acestui sistem cad tot pe producători.

Pentru sectorul privat există și oportunități economice: firmele specializate în reciclare textilă vor putea beneficia de creșterea volumului de materiale recepționate. Se așteaptă dezvoltarea de noi afaceri în domeniul reciclării textile, încurajate de o cerere mai mare. Există potențial mare pentru afacerile de recondiționare, reparare a produselor textile, în vederea oferirii

Este posibilă o creștere foarte modestă a prețurilor la unele produse textile, reflectând costurile REP, însă acest aspect este compensat de îmbunătățirea nivelului de servicii (colectare gratuită deșeuri, transparență a sistemului) și de beneficiile pe termen lung ale reducerii deșeurilor (mediu mai curat, economie circulară).

În ansamblu, sectorul privat va absorbi costurile generatorilor de deșeuri textile (producători și importatori), stimulând în același timp inovația în reciclare și utilizarea resurselor regenerabile. Cuantumul exact al costurilor nu poate fi stabilit uniform la această etapă pentru fiecare operator economic, deoarece depinde de cantitatea și tipul produselor textile plasate pe piață, compoziția fibrelor, distribuția geografică a punctelor de colectare, opțiunea pentru sistem individual sau colectiv și nivelul eco-modulării contribuțiilor. Totodată, proiectul prevede că aceste costuri trebuie limitate la nivelul necesar furnizării serviciilor de gestionare a deșeurilor într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, iar utilizarea contribuțiilor financiare este supusă cerințelor de transparență și control.

Obiectivul creșterii durabilității și al conformității cu piața unică europeană va consolida poziția companiilor naționale pe termen lung.

4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea Responsabilității Extinse a Producătorului (REP) pentru textile presupune colectarea și gestionarea unor seturi de date necesare pentru trasabilitatea produselor și raportarea conformă. Acestea pot include informații despre producători, distribuitori și consumatori, precum și detalii legate de cantitatea de produse plasate pe piață, operațiuni de colectare, reciclare sau eliminare deșeuri textile. Conform prevederilor art. 12 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, producătorii de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului sunt obligați să se înregistreze în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, deținută de Agenția de Mediu care este parte componentă a SIA MD.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea Responsabilității Extinse a Producătorului pentru textile are un impact semnificativ asupra echității sociale și egalității de gen. Acest sector este dominat de forță de muncă feminină, mai ales în procesele de producție, reciclare și recondiționare, iar reglementările care vizează gestionarea responsabilă a deșeurilor textile pot influența direct condițiile de muncă și oportunitățile economice pentru aceste categorii de angajați.

Prin introducerea unor obligații clare pentru producători și importatori, noul cadru legislativ poate contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă, asigurând o mai mare transparență în lanțurile de aprovizionare și reducând riscurile legate de exploatarea muncitorilor. Un alt aspect important este accesibilitatea sistemului de colectare și reciclare pentru toți cetățenii, indiferent de statutul socio - economic. Dacă nu sunt luate măsuri pentru a asigura infrastructura necesară în toate regiunile, există riscul ca doar anumite segmente ale populației să poată beneficia de avantajele acestui sistem, ceea ce ar putea accentua inegalitățile sociale. În acest sens, este esențial ca implementarea REP să fie însoțită de campanii de informare și educare, astfel încât toți cetățenii să fie încurajați să participe la proces și să beneficieze de avantajele economiei circulare.

Deschiderea unor noi oportunități economice.

În primul rând, adoptarea regulamentului va contribui la crearea unei piețe funcționale de cerere și ofertă pentru deșeurile textile, care în prezent sunt colectate în amestec cu deșeurile menajere și, în lipsa unei infrastructuri dedicate, sfârșesc la depozitul de deșeuri. Prin introducerea obligației de colectare separată, sortare și raportare, se vor crea premisele pentru apariția unor fluxuri clare și trasabile de deșeuri textile, care pot fi direcționate către reutilizare, reparație sau reciclare.

Regulamentul pune un accent deosebit pe prevenirea generării de deșeuri și promovarea reutilizării, ceea ce reprezintă o oportunitate de dezvoltare economică pentru piața serviciilor de reparație și reutilizare. Acest lucru este cu atât mai relevant cu cât, în sectorul textil, pe lângă cele aproximativ 482 de companii active, se regăsesc și 572 de întreprinzători individuali care activează în baza patentei în domenii precum cusutul, tricotarea, reparația îmbrăcămintei și comercializarea acestora. Astfel, regulamentul poate contribui la revitalizarea meseriilor tradiționale și la transformarea acestor activități într-un segment economic modern și sustenabil, stimulând micro-antreprenoriatul și economia locală.

Totodată, dezvoltarea unei infrastructuri de colectare separată a deșeurilor textile va facilita apariția unor modele de afaceri inovatoare, bazate pe transformarea deșeurilor textile în materii prime secundare pentru alte industrii. În contextul Republicii Moldova, câteva exemple relevante ar fi industria mobile prin folosirea fibrelor textile uzate pentru crearea de umpluturi pentru mobilă sau saltele, valorificarea ca biomasă pentru textilele naturale care nu pot fi reciclate altfel, în condiții controlate, producerea de izolații termoacustice din textile reciclate pentru construcții sau industria auto, etc.

Această diversificare a utilizării deșeurilor textile creează premise pentru dezvoltarea unei economii circulare locale și pentru atragerea de investiții în domeniul reciclării, sortării și procesării textilelor, contribuind totodată la reducerea importului de materii prime și la creșterea rezilienței industriei locale. Regulamentul propus nu este doar un instrument de protecție a mediului, ci și un catalizator pentru transformarea sectorului textil din Republica Moldova într-un ecosistem mai eficient, mai incluziv și mai competitiv. Prin implicarea activă a producătorilor, comercianților, prestatorilor de servicii și a întreprinderilor mici, se creează o bază solidă pentru dezvoltarea durabilă și pentru integrarea Moldovei în tendințele europene privind economia circulară.

Totodată, regulamentul va impulsiona agenții economici din sector să-și optimizeze procesele de producție și modelul de afaceri, în vederea reducerii stocurilor de produse nevândute. În locul unei producții axate pe cantitate, abordările orientate pe cerere reală (de tip „made-to-order” sau „just-in-time”) vor deveni mai rentabile, contribuind la scăderea riscului de generare a deșeurilor textile post-producție. În mod indirect, acest lucru va reduce și presiunea asupra resurselor naturale, diminuând consumul de apă, energie și substanțe chimice în procesul de fabricație.

În ansamblu, mecanismul taxei modulatoare REP va acționa ca un factor de inovație, competitivitate și eficiență economică, susținând transformarea treptată a sectorului textil din Republica Moldova într-un sector circular și orientat spre sustenabilitate.

4.5. Impactul asupra mediului

Amprenta de mediu a industriei textile este semnificativă. Potrivit celui mai recent raport „*Circularity Gap Textiles Report 2024" i*ndustria textilă, a devenit unul dintre cei mai mari consumatori de resurse, ceea ce duce la daune mediului la nivel mondial. Raportul estimează că sectorul contribuie cu aproape 3,5% din emisiile globale de gaze cu efect de seră (GES) legate de schimbările climatice, cu 5% la supraîncărcarea de poluanți, care perturbă ecosistemele marine și de apă dulce și reprezintă 3,5% din deficitul de apă. *Peste **100 miliarde de articole** de îmbrăcăminte sunt produse annual, **92 milioane de tone deșeuri** textile sunt generate în fiecare an, iar **87%** dintre materialele utilizate pentru fabricarea hainelor **ajung la gropile de gunoi.***

Producerea a 1 kg de textile necesită aproximativ 0,58 kg de substanțe chimice, iar în diferite etape ale procesului tehnologic sunt utilizate până la 2.000 substanțe chimice, respectiv 20% din toată poluarea apei din întreaga lume este atribuită coloranților și agenților de finisare care se scurg în mediu din industria textilă.

Conform datelor publicate de Agenția de Mediu, în anul 2023 au fost colectate separat 98,69 tone deșeuri textile post-consum. În mediu conform calculelor efectuate un cetățean din Republica Moldova generează 12,5-13 kg deșeuri textile pe an, respectiv ar fi o cantitate totală de deșeuri textile post -consum generate la nivel național de 30391,00 tone. Reiese că separat au fost colectate doar 0,3% deșeuri textile, restul fiind aruncate în amestec, arse necontrolat, etc.

Industria textilă și de îmbrăcăminte generează anual 100 milioane tone deșeuri textile. Doar 1% dintre haine sunt reciclate, în noi articole de îmbrăcăminte. Lista deșeurilor textile de-a lungul lanțului valoric este foarte diversă și se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabel nr.6

Deșeuri generate la nivel de lanț valoric		
1	Producția de fibre	Deșeuri agricole, rezultate din cultivarea bumbacului, in, cânepă. Deșeuri chimice, reziduuri de polimeri
2	Producția de fire și țesături	Deșeuri de filare și țesere Resturi de țesături Deșeuri chimice
3	Producția de fire și țesături	Resturi de materiale Deșeuri de tipar Articole defecte Îmbrăcăminte nevândută Deșeuri de ambalaje
4	Consum	Microplastice eliberate în rezultatul spălării Deșeuri textile din reparații și ajustări
5	Sfârșitul ciclului de viață	Haine uzate sau deteriorate Articole textile uzate pentru casă

Aici important de remarcat că cea mai mare pondere o au deșeurile post-consum (92%) și mai puțin deșeurile textile pre-consum rezultate în procesul de producție. Anume din acest considerent este foarte important implementarea mecanismului REP pentru textile.

Un alt impact de mediu rezultă din compoziția produselor textile. Peste 65 % din ele sunt produse din fibre sintetice, preponderent polistiren. De exemplu, pentru a crea țesătura necesară unui tricou este nevoie de aproximativ 19 sticle PET reciclate. Ca finalitate toate produsele textile

sintetice care ajung la gropile de gunoi reprezintă la fel o formă de plastic. Tendința actuala de promovare a produselor textile din PET reciclat (PET) nu este o soluție sustenabilă. Dependența de sticlele de plastic reciclate limitează impactul pozitiv, deoarece hainele din Poliester nu sunt biodegradabile și pot deveni deșeuri în timp. Soluția de transformare a sticlelor PET în fibre textile rezolvă incomplet problema deșeurilor, deoarece soluția reală constă în reducerea generală a consumului de plastic și promovarea materialelor complet circulare.

Astfel, pentru a diminua semnificativ impactul asupra mediului, se impune stabilirea unui set de măsuri și reglementări prin care producătorii își asumă responsabilitatea financiară pentru colectarea și tratarea deșeurilor rezultate din produse plasate pe piață la finele ciclului lor de viață prin responsabilitate extinsă. Producătorii sunt responsabili nu doar pentru vânzarea produselor, dar și pentru a preveni/reduce și gestiona eficient deșeurile rezultate, reducând astfel impactul asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate alte impacturi majore, distincte de cele analizate la pct. 4.1–4.5, care să justifice o categorie separată de analiză.

Totuși, se vede relevante două efecte transversale. Primul este efectul pozitiv asupra procesului de armonizare legislativă și asupra pregătirii instituționale și economice pentru aplicarea acquis-ului Uniunii Europene în materia deșeurilor textile, inclusiv în contextul obligațiilor asumate prin Programul național de aderare. Al doilea este efectul pozitiv asupra calității datelor, trasabilității și fundamentării viitoarelor politici publice, deoarece proiectul creează premise pentru evidența mai exactă a produselor textile plasate pe piață, a fluxurilor de deșeuri textile și a operațiunilor de reutilizare/reciclare/valorificare. Aceste efecte nu constituie impacturi distincte majore, ci amplifică beneficiile deja descrise asupra sectorului public, sectorului privat și mediului.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Preluarea cerințelor Directivei 2008/98/CE privind deșeurile (actualizată), Regulamentul (UE) 2024/1157 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 si Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), inclusiv preluarea Anexei VII din Regulamentul (UE) 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE, care prevede interzicerea distrugerii de către operatorii economici a unor produse de consum (îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, etc.)

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul Regulamentului privind gestionarea produselor textile și deșeurilor textile are drept scop elaborarea cadrului normativ de punere în aplicare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

De asemenea, prevederile proiectului referitoare la obligațiile de prevenire aplicabile producătorilor de produse textile urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea progresivă a legislației și politicilor Uniunii Europene relevante pentru sectorul textil și gestionarea deșeurilor textile. Aceste măsuri nu constituie exclusiv o transpunere literală a unor norme europene izolate, ci o operaționalizare la nivel național a direcțiilor normative privind durabilitatea produselor, prevenirea generării deșeurilor, reutilizarea, reciclarea, informarea consumatorilor și trasabilitatea produselor textile.

În acest sens, proiectul este corelat cu Regulamentul (UE) 2024/1781, care consacră abordarea pe ciclul de viață al produsului, cerințele de proiectare ecologică și instrumentele digitale de informare și trasabilitate, precum și cu Directiva (UE) 2025/1892, care consolidează responsabilitatea extinsă a producătorului pentru textile și permite statelor să abordeze inclusiv practicile de tip fast fashion și supra-generarea de deșeuri textile. Prin urmare, obligațiile prevăzute în proiect contribuie la pregătirea cadrului juridic și instituțional intern pentru alinierea treptată a sectorului textil din Republica Moldova la exigențele europene privind economia circulară.

De asemenea, proiectul Regulamentului conține soluții compatibile cu Directiva 2008/98/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2025/1892, care cere protejarea textilelor colectate separat împotriva contaminării în etapele de colectare, încărcare/descărcare, transport și stocare, precum și screening profesional și sortare în conformitate cu ierarhia deșeurilor. AIR-ul Comisiei relevă că marea majoritate a sortării textilelor este manuală și că dezvoltarea capacității de sortare presupune inclusiv formarea personalului de specialitate. (EUR-Lex - 52023SC0421 - EN - EUR-Lex)

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, la data de 21.02.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Mediului și pe portalul guvernamental particip.gov.md a fost plasat anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului hotărârii a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea deșeurilor textile care poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-public-privind-initierea-elaborarii-proiectul-de-regulament-privind-implementarea-mecanismului/13996

Pe parcursul procesului de elaborare, **au fost organizate trei runde de consultări publice**, cu scopul de a asigura implicarea activă a părților interesate și de a îmbunătăți conținutul proiectului de regulament, după cum urmează:

- **08 mai 2025** – prima consultare publică, dedicată prezentării conceptului general al regulamentului și a principiilor de bază privind gestionarea deșeurilor textile și implementarea mecanismului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului poate fi accesată la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-proiectului-de-regulament-privind-gestionarea-produselor-textile/14406
- **26 septembrie 2025** – a doua consultare publică, axată pe clarificarea mecanismelor propuse, rolurile actorilor implicați și colectarea feedback-ului din partea operatorilor economici, autorităților publice locale și altor părți interesate poate fi accesat la următorul link: https://old.mediu.gov.md/ro/content/5496
- **22 ianuarie 2026** – a treia consultare publică, având ca obiectiv prezentarea versiunii actualizate a proiectului de regulament și discutarea propunerilor de ajustare rezultate în urma consultărilor anterioare poate fi accesat la următorul link: - https://old.mediu.gov.md/ro/content/5589

Consultările publice au reunit reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, ai mediului de afaceri din sectorul textilelor și îmbrăcămintei, operatori de gestionare a deșeurilor, organizații ale societății civile și alți actori relevanți. Observațiile și propunerile formulate în cadrul acestor consultări au fost analizate și, după caz, integrate în versiunea actualizată a proiectului de Regulament.

În acest context, versiunea definitivată a proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea produselor textile și a deșeurilor textile, împreună cu Nota de fundamentare actualizată, tabelul de sinteză și tabelele de concordanță, a fost plasate pe portalul guvernamental particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, în vederea consultării publice suplimentare și asigurării transparenței decizionale. Această etapă are ca scop prezentarea modificărilor operate după prima rundă de avizare, verificarea soluțiilor

propuse cu părțile interesate și consolidarea argumentării necesare pentru transmiterea proiectului spre expertizare, în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizelor menționate supra, vor fi reflectate la etapa recepționării acestora.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Pentru incorporarea actului în cadrul normativ existent sunt necesare următoarele intervenții: ● modificarea Hotărârii Guvernului 411/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind transferurile de deșeuri; modificarea Hotărârii Guvernului nr. 427/2001 privind importul și comercializarea unor mărfuri de uz personal folosite; ● elaborarea și aprobarea reglementărilor privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH); ● elaborarea și aprobarea criteriilor unitare de modulare contribuții REP pentru produse textile aprobate prin Ordin al Ministerului Mediului; ● completarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produse textile, ținând cont și de obligația producătorilor privind implementarea REP.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Ministerul Mediului prin intermediul Agenției de Mediu va asigura implementarea proiectului promovat. Nu se prevăd a fi necesare schimbări instituționale în vederea implementării opțiunii recomandate.

Secretar de stat **Grigore STRATULAT**